

En Prestgård i A - d,

af

en finsk medborgarinna.

"Twislet är första steget
till förbätthet, det är ej
något icke-wetande, utan
ett icke-troende."

Tempel förgården.

Wiborg,

Bohanna Geberwallers et Son.

1847.

En Prestgård i N—d.

Prostgården war en ståtlig byggnad från medlet af förra århundradet; belägen på en af åldriga ekar och björkar omgifwen höjd, hade den likwäl en fri utsigt till kyrkan och den på afstånd liggande kyrkobyn. Från de öfre rummen såg man rika åkrar och ångar jemte en större insjö, med twenne små gräsberurne holmar, hwarföre den också sått namn af Holmsjön, och den herregård, som låg wid den motsatta stranden, kallades Holmsjö-gård.

Rummen i wår prostgård woro ej många till antalet, men höga och rymliga. Jordwåningen beboddes af familjen och husfolket, den öfra war indelad i såkallade gästkamrar, möblerade i den smak,

som wæ råbande den siden, då nuwarande prostinman som yngist fru inslyttade i huset.

Det war den första Maj 182—. Wänner och fränder jemte de förnämsta af socknens "gråbda" wero bjudna att sira denna för alla, men i synnerhet för prestståndet högtidliga och glådjande dag. Det war utomdessa 19:de årsdagen af prosten Bryllers förenig med sin prostinna.

Under det att prostinman ifrigt rörde sig fram och åter emellan kök, handkammare och den stora matsalen, ömsom anordnade om festen, ömsom sjelf lade hand wid werket, för att underrisa sina hjälpreder i det rätta sättet att uppsätta den gödda kalfonen på spettet, eller att wispa sockerkakan, och flera dylika husmoderliga beslyr, sinna wi hennes man, den wördige prosten, sittande på en af de bänkar, som omgäfwö den höga trappan åt gården, språkande med sin swäger, baren Y*, ägare till Holmsjögård. Denne hade med affigt kommit så tidigt, för att, innan de öfriga gästerna hunnit anlända, prata bort en förtrolig stund med swägern.

Baronen, en man om femtio år, till utseendet något högdragen, men alltib munter och språksam, war klädd i mörkblå, civil drägt, prydd med nord-

stjerne: och en ryssl orden. Han fortsfor i det redan påbörjade samtale, sålunda:

— Som jag sagt, den unge mannen äger beståndt alla erforderliga egenskaper för att sätta slikt på dina pojkar. Du kan icke föreställa dig, hwilken superb figur han gjorde på Abobalerna i wintras.

— Han för sig med ett behag, en ledighet i dansen, som om han tagit lektioner af Westris.

— Det der kan allt wara bra — men . . .

— Och hwilket loford hans lärare gåfwo om hans kunskaper sedan! Han har wid sina tentamina wisat sig som en öfwerstärare i filosofin, astronomin, teologin och hela det lärda kramsramset för öfrigt.

— Det war något, — likwål skulle jag . . .

— I de lefwande språken excellerar han, det wet jag med säkerhet, fortsfor baronen. Dessa äro i min tanke långt behöfligare än både latin och grekiska. Swad s—n behöfwa dina pojkar plugga i sig Demerius, Dvidius, Herodotus, och hwad de respektive herrarne alla må hetta. August har en afgjord fallenhet för krigsståndet och Lorenz för sjöväsendet; lemna dem således ett par år under Walters tillsyn; skicka dem sedan hwar på sitt håll i tjenst, så så wi säkert heder af dem med tiden.

— Men, käre bror, skall då ingendera tråda i sin fars och farsars fotspår, ingen af dem bli min efterträdare i sysslan?

— Vah! vertill äro de alltför unga; "innan gräset grov, bör männ," säger ordspråket. Genom din dotter får du nog en efterträdare. Apropos, när väntar du hem Lovisa?

— Närmare hösten. — Pensionärsfrun har nyligen antagit en ritmålare af utmärkt talang. Lovisa skrifver och ber att ännu en tid få dröja kvar, för att fullkomna sig i teckning. Jag gaf, ehuru ogerna, mitt bifall. Efter min tanke wore det bättre att flickan wore hemma och lärde sig af sin mor att bli en god husmoder, än att i årtal wara borta från föräldrar och hem, endast för att lära sig färdigliga konster och få smal för ett flårdfullt lif. Men min högtårade fru svågerska och hennes fröken syster, du och till och med min hustru, alla woro ni i konplott mot mig, tills jag måste ge efter. Så är det nu med gossarna också. Är jag då icke far och man i mitt hus?

— Hvem har disputerat deremot, käre bror? Men, tiderna äro andra nu, än förr. Upplýsningen stiger — man affskar skostet; — det nya släktet böjer sig som en Phönix utur askan, och summan af saken är den: att man måste följa med sin tid, och

för denne öf på gaten wäg, så är det tidens fet, men icke wårt.

Huru dessa argumenter icke alldeles gillades af prosten, war han något tvehogsen em swar, besittom bleswo de störda genom ankomsten af husets adjunkt, Brummerus, som medosamt stredade uppföre trappan, bårande, biträdd af en drenggosse, en korg med buteljer. Han hade i källaren påsyllt några dusin sådana af det widtberömda marsölet, som bryggdes i prostgården. Ware sig nu, att magistrern af blotta lukten blifwit litet wimmerkantig, måste wilenna osagdt, men ester en både ödmjuk och tålpaktig helsöning på baronen, hwarwid han war nära att förlora balansen, fortsatte han med små chassé-steg sin gång till prostinnans handkammare.

— Behöfwer det mer, än att jemföra kaplansadjunkten Wärenius med denna tålp, som det wist icke felas lärdom? — frågade baronen skrattande, — för att finna hwad en bildad uppfostran kan åstadkomma. Huru wälkommen är icke Wärenius hos alla! Ja, till och med bönderna wisa honom en synnerlig aftning; redan på afstånd taga de hatten af för honom, hwaremot de helt kamratligt skaka handen med magistrern på prostgården . . .

Denna gång, likasom alltid wid deras öfwerläggningar, segrade baronens mening, icke derföre att swä-

gern alltid med gaf råttwifan af hans påstående, ty vår prost war en man efter gamla werlden, men disputerade war på sednare tider icke Bryllers sak, isynnerhet sedan måkligheten blifwit hans jordiska gudomlighet; desutom war swågern hans sockenpatron och baron till på köpet.

Middagstiden nalkades, och prosten gick in till sig för att byta ut den beqvåma nattmössan och schlafrocken mot fastanen, fragen och den swarta kalletten. Baronnen inträdde i salen, der bordet dukades af en wacker flicka om 16 eller 17 år, likwål under uppsigt af prostinnan sjelf, som med egen hand ordnade plåtåen, hwarpå hon sedan satte en sorg, tillverkad af fint postpapper och fylld med konstgjorda blommor; det war ett arbete af hennes dotter i pensionen. Ännu hade ingen af de wäntade gästerna skådat denna grannlåt, och mammans hjerta klappade af fröjd öfwer den beundran detta arbete skulle skörda: skada blott, att den älskade döttern ej nu genom sin närvaro kunde öka den moderliga triumfen.

Baronen underrättade sin syster, att den unge mannen han utsatt till informator åt hennes gofvar, sannolikt skulle anlånda i dag.

— Walter är en charmant pojke, skall du tro, som snart skall förwrida hufwudet på alla flickor

i nejden. — Ja, ja, kära Lotta, skämtade baronen och nöp den unga flickan i den rofiga kinden, —akta du dig bara, och se icke du för mycket på den unge dansmästaren och hans wackra ögon!

— Käre Mauritz, inföll prostinnan något allvarsam, — sätt inga myror i hufvudet på vår beskedliga Lotta! — men raljeri apart, — hvarföre, om herr Walter är en sådan wagabund, som din beskrifning tyckes förutsätta — hvarföre har du walt en sådan lärare för våra goßar?

— För att denne såkräft skall hysla af det trådaktiga i deras manér, så att de föra sig som folk, innan de lemna såbernehuset, swarade han. — Men se der kommer wagnen med min hustru och swågerska — och baronen jemte prostinnan gick dem till mötes.

Friherrinnan Y* war ett Kent och ännu ungt fruntimmer, owanligt blond, med matt och swårmande blick. Hennes syster, fröken Nora Y** , deremot war lång, något mager; hennes breda framtänder, tillika med deras infattning, blottades när hon talade; det waktadt war hon lika så språksam som hennes yngre syster, friherrinnan, war såordig.

Efterhand anlände de öfriga gästerna; man samlades omkring det ståtliga hästbordet och — "wålsågnaden feltes ej der."

Måltiden såg sitt slut till mötes, ty Kleneter och sockerkakan wandrade som bäst omkring, ledsagade af punsch och madera, när en wacker, ung man i modern drägt, med den ledigaste hållning, oförmödat inträdde, utan att synas suprenerad öfwer det stora sällskapet; han ursågtade sig med några artiga ord, i anledning af sin olägliga ankomst.

— Ni har wißt aldrig kunnat komma lågligare, herr Walter, sade baron Y*, som genast steg upp från bordet och gick, ehuru med något swigtande steg, sin protegé till mötes, presenterade honom för wårdsfolket och deras gäster och bjöd honom sedan en plats wid sin sida.

Man bjöd honom af de föregående rätterna; men herr Walter syntes ingalunda wara hungrig. Med glaset i handen formerade han snart några belantkaper. Såsom en, den der nyligen anländt från hufwudstaden, diskurerade han med presterna om nyligen utkomna teologiske skrifter; språkade med kånedom om landthushållning, fogeljägt och riddåstar med baronen och en affledad ryttmästare; regalerade damerna med teater- och modenyheter; med ett ord: inom så timmar war han allas favorit och själen i sällskapet. Halshögt hwiskade baron Y* till sin swäger:

— Har jag icke sagt, att han är en s—ns skicklig karl?

Fröken Nora war alldeles, hwad man kallar uppspelad, samt lemnade den unge mannen ej ur ögonfigtet, och, hwad som mycket förundrade de yngre i sällskapet, herr Walter egnade åfwen fröken en utmärkt uppmärksamhet.

Deras konversation angick skön konst, literatur, poesi — och nöjet af sällskapsteatrar, som fröken ansåg både myttiga och som det förnämsta medlet att bilda ett lätt och angenämt sätt att wara, det moraliska erhöåll man ju alldeles på köpet. Sjelf sade hon sig hafwa debuterat i åtskilliga roller, och icke "utan framgång", tillade hon blygsamt.

Walter och Wärenius woro universitetsbekanta, och gladdes ömsesidigt att råkas här. För att ossörde så språkas, gingo de upp i adjunktens kammare.

— Ännu förefaller det mig nästan otroligt, att den rika lefnadslustiga Walter, uppsinnaren af sinom tusende galna presthistorier, nu tagit kondition i ett presthus på landet, och der genast uppträder som en ifrig kurtisör till den obrågliga pratmakerkan fröken Nora.

— Hvilken fröken? frågade Walter, förundrad, utan att låtsas om det förstasagda.

— Damen, som du nyss lemnade. Du såg ju så betagen ut, som om du ämnade bönfälla om första ålfkaverollen i någon dram, der hon är prima donna.

— War detta en fröken? Då har jag gjort ett förb—t mistag! Jag ansåg henne positivt för friherrinnan Y. och wille i god tid ställa mig in, på det hon icke måtte få det infallet att mala sönder mig med sina förfärliga betar. Du bör weta att baron Y. är min förklarade gynnare.

Marenius skrattade åt mistaget.

— Det förefaller mig likwål något besynnerligt, huru du kan wara i behof af en sådan.

— Swarföre icke? — Under mitt sista wistande i Åbo, wille penningarne icke förslå; sant är det, att jag ibland hade en gemen otur i spel. Jag är icke spelare af böjelse, men modet wille så ha det, och sedan hade man hundrade andra utgifter, isynnerhet måste man wara artig mot damerna och anställa lustpartier för att roa dem. — Men far min, till hwilken jag skref om mera mynt, brummade slutligen alldeles förfärligt; talade om dåliga tider, slöseri, m. m. Då träffade jag händelsewis baron Y. i ett sällskap, och när han sade sig söka en flicklig informator för sina systersöner, föll det mig in att, likasom på skämt, erbjuda mig sjelf. Af skämtet blef alswar — och jag är nu här.

— Utan att rådfråga din far?

— Wisserligen meddelade jag honom mitt beslut; han insåg genast att detta war det klokaste jag kunde före-

ta mig, under den tid jag beredde mig att wälja ett wist yrke.

— Är du ännu allt lika willrådig i walet, som förr?

— I det närmaste; flera wägar äga wisserligen något inbjudande, men fördelar och olägenheter stå hwarandra så nära, att jag ännu ej beslutat mig om walet. Jag har utsatt ett år till besinnings-tid.

— Hvad har du emot det andeliga ståndet? Du har ju, som jag hört sägas, flere gånger predikat med bifall.

— Mycket, men låtom oss afbryta detta ämne. — Hvem wet hvad jag ännu gör, det kommer kanske an på huru jag här kommer att trifwas.

Dörren öppnades af den en gång förr omnämnda Lotta, som i prostinnans namn bad herrarna ned, för att dricka té.

— Det war en s-nö wacker flicka! anmärkte Walter lifligt, sedan hon aflågsnat sig. — Förmodligen en fosterdotter i huset, ty en piga är hon såkert icke?

— Du tyckes mig allt wara samma flickjägare som fordom, skämtade Wärenius, — men jag kan här icke leda dig på spåret; ty, som du wet, är äfwen jag nyligen kommen till orten, och har endast några gånger sett henne i kyrkan.

— Och har icke gjort dig närmare underrättad om henne? Du är minsann bra kall för lönet!

— Icke mera än som det egnar och anstår en ordets man, svarade den andre.

I prostens kammare suto de gamla herrarna, dusna och tunga, och disklurerade; de yngre, och ibland dem baron Y., i salen utanföre, omkring några spelbord, der åsven några andra, i brist på annan sysselsättning, flitigt fyllde sina glas utur den massiva silfver ölkanan. De för de rölandes beqvåmlighet brinnande ljusen gjorde, mot det genom fönstret inströmmande skenet af eftermiddagsolen, rummets rökliga atmosfär nästan hemsk för den som trädde in från fria lusten.

Walter, som icke trifes der, passade på när baronen för några ögonblick lemnade spelet, och anhöll att blifwa presenterad för hans fru; de sölides derpå åt till förmaket. Åsven der hade lotterier bildat sig. Tre äldre fruar intaga soffan; dessa afhandla med prostinnan wigtiga rön i hushållswäsendet, åsventyr med wårdslösa dejor och hushållerskor och mera byligt. Att dömma efter utseendet, hade åsven förtälet tagit sätte och stämma i ett hörn af rummet, ty hwisningar och sidoblickar låto förmoda något sådant. De yngre damerna, jente fröken Nora, omgäfwö en något beda-

gab mansell, — som på ett litet bord utlade kort, — för att ur hennes mun erfara sina kommande öden. Baronesan satt ensam, stilsd från de öfriga, wid ett fönster, och såg med svårmande blick på solen, som höll på att sänka sig bakom skogen, på andra sidan Holmsjön, hvars stränder ännu icke woro fria från is.

De båda herrarnes intråde åstadkom en scenförändring; de språksamma fruarna tystnade tvärt; profstinnan gick ut att anställa om té; kortleken försvann under bordet i Sibyllans utbredda famn; endast friherinnan förblef i sin tankfulla ställning, lifasom hon icke blifwit warse de inträdande herrarne. Wid baronens tilltal: "Laura lilla", spratt hon till, lifsom wakenad från en dröm, och ett melankoliskt leende spred sig öfwer de fint tecknade anletsdragen.

Efter presentationen gick baronen åter ut till salen, för att återfaga sina kort. Walter sökte att inleda ett samtal med hans fru, men erhöll blott enstafwiga swar. De kringbars, och gjorde en lycklig diversion; hwarefter Walter wisade sin skicklighet i de sällsyntaste kortkonster. Sluteligen, uttröttad af fröken Doras entrågenhet, att wilja med honom uppgöra en plan för bildande af en sällskapsteater, tog han sin plats wid herrarnes spelbord, tills dess man samlades wid aftonbordet.

Walter hade erhållit många inbjudningar till gran-

narna, isynnerhet af ryttmästaren, som war en wåldig jågare, och bodde endast en timmes wäg från prostgården.

Som wi redan antydt, hade den unge mannen, genom sitt fördelaktiga yttre, sin lätta och mångsidiga konversation, wunnit det af så olika individer blanda- de sällskapets bifall; äfwen sedan han blef hemma- stadd på orten, fortfor opinionen att wara till hans fördel; isynnerhet blef han en favorit hos prostinnan Bryller. Hennes goskar woro wål i början litet råb- da, och förmodade att i Walter få en strångare lä- lare än Brummerus varit för dem, men de funno snart sitt misstag. Låsetimmarna blefwo kortare, men ändamålsbenligare, och de lärde sig wida mer än förr; desutom eröfrade Walter dem helt och hållet genom nöjet af gymnastiska öfningar, i hwilka han sjelf äfwen deltog.

Likwål delade han människors wanliga öde: hwem kan wål wara alla i lag? Genast wid sitt intråde i huset, erhöll han i Brummerus, om också icke en fi- ende, likwål en afundsam tablare.

För att göra läsaren något bekant med wissa förhållanden, rörande Walters barndom och uppse- stran, will jag meddela twenne bref, som werlades

emellan Brummerus och hans bror, en handlande i Lawastehus.

"Käraste Broder!

Som en hugnelig nyhet får jag underrätta dig, att jag af Consistorium är utnämnd till nådarspredikant i E—o socken, och jag ämnar med det första resa dit, för att hålla min inträdes-predikan. Du finner således, att jag ej, efter ditt yttrande i ditt sista bref, "wurit fast" här.

Det är sanning, man lefwer, äter och dricker ganska wäl här i huset, men jag börjar tro, att eget bröd skulle smaka bättre, och dertill har jag nu god utsigt, då jag Kanhända blir herre i huset, dit jag kommer.

Här skulle jag utomdesß också icke mera triswas, sedan en wiß herr Walter slagit ned sina bopålar, och nu är allt i allom hos oss i prostgården. Han är antagen som informator åt sönerna, och för detta ingrepp i min förra besattning, har jag helt och hållet att tacka baron Y—s ewiga prat om werldsmannabildning. Prostgubben sjelf skulle aldrig fallit på denna idé.

Denna fågel Phönix, som redan warit här en tid, har liksom förtrollat dem allesammans. Döden wet huru han så kan ställa sig in! Ut tjenstefolket står genast på tå, bara "unga magistrern" behöfwer

en handräkning, då jag deremot ofta nödgas ropa, eller sjelf hämta mig både rak och tvättvatten; de skulle wäl säga: "den wackra magistrern", bara de tänkte, det ser man tydligt på allt hwad quinsfolk heter, såwäl här hemma som i grannskapet. — Detta gäller isynnerhet en flicka, Lotta, som då och då biträder i huset och äfwen passade upp wid det stora majkalaset, samma dag han kom hit. Lotta är en rass och wacker tårna, som — hwarföre skulle jag förtiga det — jag sjelf haft godt öga till, men åt mig har hon aldrig behagat ge ett uppmuntrande ögonkast, ehuru jag efter prostinnans önskan lärt henne skrifkonsten.

Denna flicka kunde knappt wända ögonen från honom, under det hon passade upp wid det omtalade kalaset. Samma afton hörde jag henne swara en af prostgårdsslickorna, som brydde henne dersföre:

— Innan han kom, warnade baron mig för att se på hans wackra ögon, och det gjorde mig nyfiken. Jag måste wäl se om de werkligen woro så wackra som baron hade sagt.

— Nå, tycker Lotta att di å så wackra då?

— Det kommer allt derpå an, på hwem han ser, swarade Lotta och sprang bort — och nog har jag sett, att han såg uppå henne med ögon som . . .

Det skulle förarga mig in i själen om flickan skulle falla för den spelewinken! Jag årnade gifwa en wink åt prostinnan, som ingalunda ser genom fingersrarna med sådant; men då Potta numera sällan synes i prostgården, går det ej gerna an, och man kunde fråga, hvad det angår mig, och orått hade de icke

Flickan är wacker, och utmärker sig framför sina leksysstrar, men hon är fattig och således ingen hustru åt Anders Brummerus, som måste söka sig en sådan, genom hwilken han kan komma sig upp i werlden. Wore hon prestdotter, wille jag tjena lika länge för henne, som Jacob för den sköna Rachel — nu blir kanhända en Beda (icke den Grekiska mythen, menar jag), min framtida lott.

Walter är hemma från T—s, och du, som varit der i så många år, måste weta något närmare om honom och hans slägt. Du gör mig ett nöje, om du så snart som möjligt ger mig denna underråttelse."

.

Brodrens svar.

"Din skrifwelse, af den 24 Maj, har jag riktigt bekommit Jag önskar dig lycka till din nya besfattning, med åtvarning att ej köpa "trollet för guldet". Jag kunde sjelf derom sjunga en wisa, om jag

bara wille . . . Ekwäl är jag ganska nöjd, att du af-
 lägsnar dig från M—b; ty nog finner jag att du är
 fast för denna Lotta, och hon är, som du sjelf gan-
 ska förnuftigt medger, ingen hustru för dig; men sa-
 ra kunde det eljest bli . . . jag behöfwer ej säga mer.
 Slå henne således alldeles ur hågen, kära Anders.

Hwad Walter widkommer, så känner jag både
 honom och hans föräldrar. Fadren är winhandlare,
 och bosatt här sedan längre tid tillbaka. Mången
 hade i början ansett honom för en äfventyrare, ty
 utan att man rätt wiste hwarifrån han kom, och
 hwarmed, etablerade han en ståtlig winkällare, lade sig
 till dyra möbel, lefde stort, och höll kalaser; klådde
 sin hustru i siden, just som en adelsdam. Ett sådant
 öfwerdådigt lefnads sätt war då ännu icke wanligt och
 fäste uppmärksamhet. Folket runkade på hufwudet och
 förespådde ett snart fallöfement, men ännu håller hu-
 fet sig uppe.

Walter är deras enda barn, och war ungefär 15
 år, när jag först kom till S—s. Wacker och quick,
 war han föräldrarnas äfgub, och fick öfwa allt möj-
 ligt sjelfswäld. Ekwäl war han redan då en fulländad ka-
 valjer, och alltid klådd efter nyaste modet. Han dan-
 sade förträffligt, spelade kort med fruarna och flötte
 kurtisen, besökte flitigt konditorer och spektakel; men
 hwad kyrkan angår, följde han pappas och mammas

exempel, ty båda syntes der ytterst sällan. Vår "storskola" var för simpel för den unga beren, som tog undervisning på timme af en för detta svenskt militär, som slitigt besökte fadrens källare. Så förflöto några år efter min ankomst till staden.

En gång var jag sjelf närvarande, då Walters far, i ett större sällskap hemma hos sig, erhöll ett bref med utrikes stämpel. Han afslagsnade sig för att låsa brefsvevet; när han återkom, såg man nog att innehållet varit mindre behagligt, oaktadt han sökte hålla god min. Straxt derpå wände han sig till en närvarande wettensskapsman med den frågan: hwilken undervisning denna ansåg tjenligast, för att bereda hans son för universitetet?

Ynglingen såndes fort derpå till Borgå Gymnasium. Med godt huswud jemte en god döfs ambition, utmärkte han sig snart, blef student, och gjorde af med mycket penningar. Man har en anekdot efter honom, som ej bewisar stor aktning för faderswäldet, om den ock innehåller sanning.

Fadren skulle i ett af sina bref hafwa menat, att sonen slösade för mycket, och erhöll till swar: "att en winhandlare i L—S icke kunde bedömma hwad en student i Åbo behöfde!" . . .

En bekant, som för någon tid sedan frågade hans föräldrar, hwilket lefnadsyrke sonen ämnade wäl-

ja, fick till svar, att det berodde på honom sjelf. Huru han nu kommit på den idéen, att ta kondition i ett presthus på landet, väcker min förundran. När tro icke junkern spekulerar på dottern, som, efter hvad du sjelf skrifvit, är i pension i Åbo, och der de således lätt kunna hvarandra . . .”

Desa bref torde tillswidare spridt något ljus öfwer Walters ungdom, och wi återgå till vår berättelse.

Sommaren förflöt, och Walter trifes ögonstelnigt. Sedan Brummerus lemnat huset, antog prosten ingen annan adjunkt, utan grep sig mera än med görömlen, än de sist förslutna ären; och ett godt biträde hade han i Walter, som ofta predikade, med stort bifall af ortens ståndspersoner. Huru han ingalunda försummade sina disciplar, ågde han dock mycken tid öfrig att sköta sina nöjen, och göra utvandringar i trakten. Sommarbet besökte han ryttmästarn ofta, och dröjde då merendels horta öfwer natten, emedan han alltid företog denna promenad under astonsvalskan, och återkom till prostgården först den wanliga frukosttiden.

Det led till slutet af Augusti, och prosten skickade efter sin dotter, ty man wille med en liten lust:

barhet fira både hennes hemkomst och namnsdag. Af profinnan, som numera endast talade om och längtade efter sin dotter, hade Walter hört omnämnas ett ställe i den nära belägna parken, som ett af Lovisas favoritställen, der hon alltid lekt som barn; han beslöt att der öfverraska henne med någon tillställning. En af drångarna blef, under tyshetslöfte, hans handlangare. Upptagen af dessa bestyr, inställde han sina wänliga aftonpromenader, och inneslöt sig på sitt rum. Alla, isynnerhet gossarna, woro högst nyfikna.

Lovisa hemkom en dag förr, än hon war wäntad. Walter war då icke tillstädes, och i glädjen öfwer dottrens ankomst, glömde föräldrarna att nämna något om honom. Väl hade Lovisa förut blifwit underrättad om att gossarna fått en ny informator, men hon hade endast tänkt sig en ny Brummerus; ett föremål för hennes och brödernes skämt.

Intagen af hufwudstadens nöjen och förströelser, hade bortresan derifrån och skilsmessan från de qwarblifwande ungdomswännerna kostat Lovisa många bittera tårar, men nu tog likwäl hemmet, med alla dess barndomsminnen, ut sin rätt, och sedan hon omfamnat sina föräldrar, wänligt hålsat på tjänstefolket, — bröderne woro icke hemma — skyndade hon ned i trädgården, för att der se sig omkring, egnande en bekant blick åt hwart träd, hwarje buske, tills hon

Kom till den grind, som förde åt parken. Hennes förr omnämnda favoritställe war en grupp af träd, som bildade en rundel, platsen inom den hade hon sjelf låtit rödja. Dagen före sin bortresa till Åbo, hade hon på detta ställe begrafwit en tam grönsiska och planterat en förnöstelning, som hon ymnigt sulstat både med watten och tårar öfwer sin älsflings dö. Vid åsynen af den i sin högsta flör stående provinseroshäcken, erinrade hon sig den lilla telning hon planterat, och gick nu för att se, om den frodades. Blommor wäntade hon ej att få se, ty dertill war platsen för mycket fluggrif.

Redan på något afstånd såg hon något hwit flymta fram; nyfiken gick hon närmare och såg . . . en slags pelare eller obelisk, hwitmålad, med ett förgyllt klot i toppen, från hwilket utgick en spira, som betydligt höjde sig öfwer trädens toppar. — Hwem i all werlden har rest ett sådant äreminne öfwer min lilla Pippi? — war flickans första tanke, sedan besåg hon det närmare, och fann öfwerallt inslagna spikar, hwilkas ändamål hon likwäl icke kunde utgrunda. Åfwen hängde, ungefär på midten af obelikten, ett löst fyrkantigt stycke; war samt lyfte hon upp det och fann det wara ett sammanflistradt papper, som dolde en öppning, i form af ett hjerta, ungefär en aln i diameter. Det inre af obe-

lifken tycktes vara swårtadt med fimiröl. En egen, underlig känsla intog den förut så glada och merendels lättjinniga flickan. Det förekom henne alldeles, som wore detta en grafwård, hwars enda emblem bestod af ett dystert och glådjetomt hjerta.

Wid någon lugnare eftertanke insåg hon snart att detta monument war ämnadt för någon tillställning och ännu endast halffärdigt; men huru utforska detta. Sina föräldrar wille hon icke fråga, hon beslöt derföre att gå till Potta, öfverraska sin fordnä leffkamrat, och utforska hwad denna kunde weta. Lowisa flyndade alltså tillbaka genom trädgården, sticlade en tjensleslicka för att såga till hemma hwart hon gått, och följde sedan med snabba steg den gängslig, som förde till det såkallade "Dragontorpet".

Pottas mor, som warit amma åt Lowisa, blef utom sig af glädje, wid åsynen af sitt låra skötebarn. När Lowisa frågade efter Potta, ropade hustrun efter sitt yngsta barn, en åttaårig gosse, och bad honom genast flynda till lillåkeren efter sin syster; gossen sprang och modren gjorde emellertid många frågor om hufvudstaden, och hwad Lowisa tyckte om att vara der, och om det icke war rätt skönt att nu så komma hem.

— Så roligt som jag hade der sista wintern, får jag wist aldrig mera, småsuckade Lowisa, wid häg-

komsten af dess balsnöjen, — men nog gladde det mig att få återse pappa och mamma jemte bröderna; hwad de måtte wurit på dessa trenne åren! Ju närmare det led på tiden, desto otåligare blef jag; man wille påstå att jag magrat de sista weckorna.

— Det har min Lotta äfwen gjort; men dertill är hennes förfaselige trägenhet skulden, ty hon sitter halfwa nätterna uppe, och sliger opp i dagglåntningen, för att sy åt grannflickorna, och som det är för mörkt i stugan, sitter hon ut på backen med sitt arbete, tills tiden blir att gå på utarbete. Hon har nu fått göra dagswerken för mig, som warit sjuklig hela tiden.

Gossen stæck nu in sitt linsfärgade, lockiga huswud genom dörren, och sade Lotta wara i antågande. Lovisa, som redan länge tyckt det wara qwast i stugan, gick nu ut, och mötte sin fordna lekklamrat i den af solen upplysta förstugan. De båda flickorna hade mycket förändrat sig på dessa trenne åren. Lovisa war, wid sin bortresa till pensionen, en gånglig, mager flicka, med nästan hwitt hår; det lilla spåda ansigtet, utan att wara fult, war likwål icke behagligt, och de himmelsblå ögonen hade ett något enfaldigt uttryck; nu förhöll det sig annorlunda: hennes former, ehuru ännu spåda, hade erhållit en behaglig rundning; håret hade mörknat till det skönaste cendré, och, wärdadt af flicklig hand, låg det i

en wacker flåta omkring hennes hufvud, och å ömse sidor om den swanhwita halsen ringlade sig en syl- lig, glånsande lock. Glådje strålade ur de klara för- gåtmigej ögonen; men de uttryckte åfwen någon förwå- ning, ja nästan afund, öfwer Eottas förändrade utse- ende och fått.

Eotta war två år äldre än Eowisa : hon hade, i likhet med många andra, länge hållit sig liten och knubbig, och sådan hade Eowisa ännu alltid tänkt sig henne, men hon hade på en gång skjutit i wårten, och kunde nu kallas lång, utomdesi hade skuldrorna sänkt sig, lifwet smalnadt, och en wärdad, ehuru gan- ska tarblig klådsel, wisade en wacker wårt. Hennes mörka hår war flåtadt med omsorg och hångde i en lång och bred flåta utåt ryggen; men de fordom så lifliga mörkblå ögonen, hade nu ett nästan swärmo- digt uttryck. Båda flickorna stodo således förskönade midt emot hwarandra; men werklningen af denna öm- sesidiga upptåkt war olika.

Eowisa slog sina händer tillsammans, och ropade ofkonstladt:

— Swad du har wurit och blifwit wacker, kä- ra Eotta! Du ser alldeles ut som en jungfru från staden.

Lotta rodnade först, men blefnade sedan hastigt och fastlade, utan att yttra ett ord till wälkomst, en forskande blick genom förslugudörren, der hon stod. Förundrad öfwer detta owäntade mottagande, lutade sig Lowisa utom dörren, för att se hwad som så kunde upptaga Lottas tankar, och blef då warje en bättre klädd mansperson, som, stödjande sig mot wäggen, syntes wänta på någon. Nu, då han såg sig bemärkt, sleg han ledigt fram, och Lotta, liksom sansad efter en stark sinnesrörelse, sade i håstig, förebräende ton:

— Hwarföre sade icke magistern, att mamsell Lowisa war hemkommen?

— Emedan jag warit okunnig derom, swarade Walter, i det han, efter den tidens sed att helsa, kyfste den rodnande Lowisas hand, och bad henne wara wälkommen till hemmet. — Hwilket wackert ställe, fortsfor han sedan, — nu skall prostgården och dess omgifning förekomma mig likt ett Eden.

Den tonwigt Walter gaf ordet nu, undgick icke Lowisa. Med den fintlighet, som förwårswas i sällskapslifwet, swarade hon:

— Det är sannt att belågenheten och nejderna nu äro wackra, men hösten är i antågande och beröfwar dem snart sin skönhet, och sedan skall magister Walter nog sakna Ubo.

— Derpå twislar jag. För det närvarande skådar jag endast våren i sin blomstring, sade Walter med uttrycksfull blick, men nästan hwistande, ty Lotta, infallad af modren i stugan, nalkades dem åter.

— Huru länge har prostgården fått fågna sig af magister Walters besök? frågade Lovisa, och lagade sig till att wandra hemåt.

— Är det möjligt att mansfäll Bryller är okunnig om att jag, sedan första Maj, är en af dess invånare? frågade han.

— Derom har man icke nämnt ett ord, det är mig således en verkelig surprise.

Lotta följde dem hem på Lovisas anmodan. Wandrande utmed gångstigen genom småstogen, plockade Walter några doftande Vinuér, bjöd dem åt Lovisa, och sade:

— Det vill förefalla mig, som om surprisen icke varit mansfäll Bryller synnerlig angenäm. . .

— Huru kan herr Walter falla på en sådan förmodan? frågade Lovisa muntert. — Twårtom är jag förtjust att här finna en bekant för att språka med. En bekant, som deltagit i de nöjen man njuter i den stora werlden. Mig anar det, att det sistförflutna året varit den gladaste tiden i mitt lif.

— Huru kan den charmanta, den firade mamsell Bryller tänka så?

— Emedan pappa och mamma wisst icke mera låta mig resa till Åbo, och här hemma är allt så enformigt.

— Det kan icke dröja länge innan någon inställer sig, som får större rättighet att bestämma mamsells nöjen.

— Magistrern menar säkert onkel och tant, inföll Lovisa med en rodnad, som nogsamnt upplyste den skarpsynte, att hon förstått hans mening — och Nora till på köpet, som will engagera mig wid sin så länge påtänkta sällskapsteater.

— Hon fortfar således med denna wurm?

— Åh! jag har ju måst köpa och hämta med mig diverse teaterpjäser; det skall bli roligt att se hwilken hon wäljer.

Under dylikt skämt och prat kallades de prostgården. Lovisa kunde icke få Lotta öfwertalad att stanna qwar; hon klagade öfwer hushoudwärl och återwände hem. Lovisa hade genom mötet med Walter glömt ändamålet med sitt besök, och sedermera, omgifwen af sina anhöriga, war det så mycket annat att fråga, berätta och wisa, att synen i parken för-

svam ur hennes minne. Likväl kom den för henne om natten, och i drömmen ansåg hon den äfven för en grafvärd.

Följande dagen, den 25 Augusti, samlades släkten och de närmare bekanta hos prosten Bryllers till middagen, för att sira dottrens hemkomst och dess namnsdag. På eftermiddagen skulle ortens ungdom samlas på ett utsatt ställe och på bestämmt klockslag öfverraska Eowisa med deras ankomst, samt sedan tillbringa aftonen med dans. Walter war den som arrangerade alltsammans.

Eowisa förundrade sig storligen, när hennes mor nödvändigt wille se henne klädd i hennes wackraste danskostym. Wißt tyckte Eowisa att det war litet löjligt att så styra ut sig hemma, och dertill på landet, men gjorde likväl sin mor till willjes. I hwit, fäir klädning, ljusröd flors tunik, och en krans af törnrosor på det sköna håret, syntes hon wid sitt inträde till de redan församlade middagsgästerna, som sjelfwa ungdomens gudinna, kostymerad för en modern bal.

Walter war blott öga. Här, i denna omgivning, utan medtäslarinnor, tillhörde priset henne odeladt och obestridt. Under det han med wanlig lätthet och

sjelfbelåtenhet underhöll samtalen och kringade med den ena och den andra wid bordet, egnades dock hans tankar och blickar endast Lovisa, denna Hebe, som oakadt hon ej skänkte uti vinet, likväl genom sin närvaro förvandlade det i nektar; men i sin förtjusning blef han icke warse att tvenne mörka ögon följde alla hans rörelser, liksom spionerande hvarje intryck åsynen af dagens drottning gjorde hos den uppeldade unge mannen.

Det war Lotta som åfwen nu passade upp wid bordet. När Lovisa inträdde i rummet, hade en nära stående person hört Lotta uppge ett swagt rop af beundran och öfverraskning, men kort derpå hade hon blefnat så, att prostianan med egen hand råckt henne ett glas watten, och deltagande frågat om hon war sjuk. "Det är bra nu igen," hade Lotta swarat, men aflågsnat sig; dock återwände hon snart till sina göromål.

Wid måltidens slut försvann Walter. På mammas manande wink satte sig Lovisa wid det nya, nyligen inköpta fortepiano. Hon hade genomspelt några musikstycken, då hennes far jemte baronen och några andra herrar, sittande wid ett fönster med utsigt åt trädgården, på en gång blefwo warse, att en

stor mångfärgad flagga höjde sig och swajade öfver träden i parken.

— Ha! hvad är detta? Hvad vill det säga? Hvad skall det betyda? Nej, säkert ett påhitt af den syndige Walter! Våtom öf alla gå att se! — hördes från alla håll, och under dylika utrop kom snart hela sällskapet på fötter, och wandrade truppwis genom trädgården till parken; men med klappande hjerta nålades Eowisa ett ställe, som, efter hvad wi redan weta, så mycket inwerkadt på hennes fantasi, ehuru hon undwikit att göra några förfrågningar.

Ehuru skuggrikt stället war denna tid på dagen, war det likwäl tillräckligt ljusst för att kunna se de wackra transar af törnrosor och blåklint, som i smalkfulla festoner lindade sig omkring obeliskan, ända upp till toppen. Fyra hwitklädda flickor, ibland dem Eotta, affjongo, när sällskapet hunnit samla sig, några werfer, tillagnade Eowisa. Då förswann på en gång det förånge Eowisa förut anmärkt, och nu syntes hjertat, samt inom detsamma namnet Eowisa i transparent, på dess mörka botten.

Det hela war wacker och erhöll ett odeladt och åfwen högljudt bifall; men Eowisa syntes tankspridd, och swarade Eotta, som stående henne närmast sakta frågade, hvad hon tyckte om tillställningen.

— Det är alltsammans ganska vackert; men när jag, utan att någon wiste af det, i går såg det halffärdigt, förefom det mig som en grafwård, och jag kan ej göra mig fri från detta intryck.

— Åh, den som der singe hwila! suckade Eotta.

— Är du då redan så trött wid lifwet, fåra Eotta? frågade en af de andra flickorna, som hört dessa ord. -- Hwad skall du icke wara när allt är förbi. Flickan menade dansen denna afton, hwarwid äfwen de fingo wara närvarande, kanske deltaga, om lyckan gynnade dem; — men Eotta såg på henne med en högst besynnerlig uppsyn och skyndade bort.

Hwarje mindre behagligt intryck förswann när hon, som war dagens drottning, tillika med de öfriga inträdde i salen, der ungdomen redan war samlad. På ett af Walter gifwet tecken begynte musiken en polska, och alla slöto en stor ring kring Eowisa, som med Walter dansade inuti ringen. Men snart swängde man sig i andra danser, och en mängd konfusioner framlockade ett illa boldt leende på den unga flickans läppar, då hon inom sig och under prat med Walter gjorde sina anmärkningar om denna och hufwudstadens danssocieté.

Dansen fortfor, till mångas nöje, till andras obelåtenhet: här, som annorstädes, war det mera godt

om damer än kawaljerer, hwad de dansande betråffar, icke berföre, att de gifsta herrarne ansågo sig wara för gamla eller styfbenta, twårt om; baron V., ryttmästarn jemte länsmannen och tvenne för detta swenska militärer, alla män närmare femtiotalet, woro de ifrigaste, men af de unga syntes några wara för blyga och försagde, emedan de icke ännu lärt sig dansa, och ortens dandyer: ett par bröder von U * * *, nyss inskrisne wid ryska militären, ett par ingenörer jemte Walter och Marenius, sjeskade endast omkring några utwalda, och således bleswo de andra mindre bemärkta flickorna utan dansörer.

Eotta, med flokarens och kyrkewårdens begge döttrar, imnehade den anspråkslösaste platsen i rummet, det will säga nära börn; hwad Eotta tänkte, wiste ingen, men de andra stötte hwaran i sidan hwarje gång "unge magistrern," med en fullåndad dansörs flicklighet och behag, förde Eowisa i den hwirflande walfsen, eller kadrijsens inwecklade turer.

Obemärkt af de andra, aflågsnade sig Eotta, och med ett "det är qwåswande warmt" trångde hon sig genom den i förstugan gapande folkhopen, tills hon kom på den folktoma stora trappan, der hon satte sig så afsides som möjligt, med handen stödd mot den brännande pannan.

Trappan war omgifwen af löfrika tråd, och hon dold i deras skugga; nedanföre på gården stod en gungplanka, der twenne personer suto i förtroligt samtal och njöto af den wäckra Augustinatten. Det war prosten och hans swäger baron Y. Samtalet fördes halfhögt, och tanklöst hörde Lotta blott i början ett och annat ord, men snart wäcktes hon genom ett ofta upprepat namn, och nu lyssnade hon med spänd uppmärksamhet till det som följde.

Det war baronen, nu som alltid förande högsta ordet, hwilken fortsfor:

— Som jag sagt, wi kunna aldrig göra ett bättre wal, och du gör rätt att uppmuntra den unge mannen; med hans praktiska kunskaper och qwicka hufwud går han långt och kan bli biskop med tiden . . .

— Bror will wäl ändå icke, att jag skall bjuda ut min enda dotter heller! inwände den andra.

— Det skall icke behöfwas, den wore blind, som icke ser att Walter är pinkår i slickan.

Lotta uppgaf en dof suck.

— Swad war det, inföll prosten. — Mån tro någon kan höra oss?

— War icke rädd, folket är upptaget af dansen eller musiken, det war endast en windslägt, som rörde löfwen.

Prosten sade något som Eotta ej kunde uppfatta och fortsfor sedan:

— Äfwen förmodar jag att den unge mannen ej har någon kallelse till det andeliga ståndet.

— Bah, den kommer nog. Jag skall tala wid Marenius, han förstår nog den saken, och kan känna honom på pulsen, och allt skall gå bra. Han predikar ju så att man med nöje kan höra på honom, och sjelf har du sagt, att du ej kunde önska dig en sliktligare Vikarius, ifall du wille slå dig på ro. — Utomdessa må du wara säker om, att den gunstige herrn icke gifwit mig anledning att proponera honom informators-befattningen här i huset, om icke han spekulerat på Eowisa och surwivancen, och sliktan tycks ingalunda wara honom obenågen. Wore han 10 år äldre, uppgjorde jag en annan plan. Nora år, som . . .

— Hör på godt folk, ljöb fröken Moras gälla stamma i förslugan, — har någon af eder sett till Baron? Kort derpå trädde hon ut på trappan med en annan dam, och fortsfor: — Jag söker min swäger, som hast den artigheten att engagera mig till nästa dans.

— Uff! pustade baronen. Nu måste jag åter upp och trösta, och är dock helt styf i leberna af nattkylan.

Det war långt lidet på natten. Många af gästerna hade redan begifwit sig bort; men dansen war allt ännu liflig. Då föllo Walters ögon på Lotta och hennes wänner, som nu fingo sig en och annan dans; Lotta war owanligt blek. En känsla af medlidande tyktes röra sig hos Walter, och synbart förlågen bjöd han upp henne till walls. Hon rodnade starkt och syntes willrådig; likwål följde hon slutligen med.

Efter twenne hwarf om salen wille Walter upphöra, men icke så Lotta, och då hon wallsade ganska bra och musiken fortsfor, höllo de ut en stund. Slutligen fattade prostinnan Lotta i klädningen och ropade: "Wallsa då icke lifwet ur er begge två!"

Lotta drog djupt efter andan, lade handen på det klappande hjertat och sade: "förlåt, — det war den sista dansen" . . .

Lotta förswam, och när de andra flickorna, något derester, med en lys på prostinnans klädningsfoll, ödmjukt tackat för hedern och wålfågnaden, och sedan sågo sig om efter Lotta, sades det, att Lotta ensam begifwit sig bort en stund förut.

Några dagar sednare påserades eftermiddagen hos Baron W. på Holmsjögård. Sällskapet war talrikt, och roade sig i den wackra trädgården. Omkring några kruusbårsbuskar stodo fröknarna S. jemte Nora och några andra ogifta damer och pratade, under det de låto bären smaka sig. Ett stycke från dem, likwål så långt, att deras temligen högljudda prat icke kunde höras, war en kastgunga, der en yngre upplaga af båda könen war samlad. Gungan, med afdelning för två personer, war nu upptagen af Lovisa, som satt och Walter, som stod och kastade.

Alltid lika intagen af sina teater-projekter, anmärkte fröken Nora, att ingen påfåde bättre än dessa två till de båda ålftande i Kojebue's "Brodertwist," som nu war på förslag.

— Swilken roll ämnar du wälja sjelf? frågade den yngre fröken S., — du må wäl inte tänka bli gamla Griponia heller!

— Swarsföre icke det, het kommer ju blott an på, om man spelar sin roll wäl, menade Nora, — och gammal blir man nog genom ett och annat streck i ansigtet.

— Ty böden! utropade en af de andra damerna, som, . . . sagt i parentes . . . såg bäst ut af dem al-

lesammans. — Just därför, att man skall smeta till sig i syna, undanber jag mig alltsammans. Åsven anser jag denna pjäs vara alldeles opassande, med dess många karroller och att klå ut sig i karlkläder! Nej, jag tackar, derpå går jag icke in.

— Få teaterstycken äro så passande som denna, försäkrade Nora, — ämnet är allvarsamt och moralligt, och utom den burleska scenen emellan fru Griponia och advokaten uteslutes allt anstötligt. Hvad kostumen angår, uppträder en af de gamla herrarna i nattrock, den andra i syrtut, matrosen spelas af Marenius, och advokaten af August Bryller.

— Och hwem af oss, menar du wäl, will åtaga sig de gamla gubbarna? Båt Walter spela den ena och fendrik U — den andra.

— Det går icke an, svarade Nora, då skulle wäl hela familjen U — vara närvarande som åskådare och det önskar ju ingen af oss, eller huru? Och hwem skulle då i Walters ställe bli ålskare?

— Å, den rollen kunde jag kanske så lust till, sade den unga damen, som förut talat om obehagligheten att — smeta till sig.

— Men då måste du ju Åsven måla dig, anmärkte den äldre fröken S., och jag twiflar att mamsell

Bryller blir nöjd med en sådan älskare, — det ser ingalunda så ut, tillade hon litet försmädligt.

Denna anmärkning kom dem alla att se mot fastgungan. Lovisa hade stigit upp, stödjande sig mot mellanstolpen. Walter höll sin vänstra arm omkring hennes lif och fastade gungan med en sådan kraft och skicklighet, att den gick till halfcirkeln. — Fröken S. fortsfor:

— Den som så låter fanma om sig, är wisst icke nöjd med en utklädd älskare; — och jag begriper icke huru baron V. tillåter ett så eget uppförande af denna Walter; hans far skall, efter hvad jag hört, wara någon slags källarmästare eller dylikt.

Ingen svarade på denna frökens anmärkning. Walter och Lovisa lemnade rum åt ett annat par, och Lovisa, som blef warse den nyss omtalade gruppen, skynbade dit och blef mottagen med stor vänskap och hjertlighet.

Nora förestog då på skämt ett ombyte af älskarerollen. Lovisa antog förslaget med nöje, och wille göra det till alfware.

— Ser du, hwistade den yngre fröken S. till sin syster — nu war återigen din bitterhet på orätt ställe.

Walter wandrade för att swalka sig i en af jido-aleetna, der gennöttes han af Marenius, och båda togo wägen till en liten skogsparck, för att ostörde få språka bort en stund; efter ett och annat likgiltigt prat frågade Marenius:

— Nå, Walter, får man snart gratulera dig?

— Swartill?

— Till en wacker och rik brud, och survivance i pastoratet efter swårfar.

— Dändeligt gerna till det första, om det bara låter göra sig, men till det sednare har jag ingen lust.

— Den kommer wäl också med tiden, och dig hindrar ingenting. — Philosophie magister är du, en omtyckt talare på predikstolen, och nu erbjuder sig ett ypperligt tillfälle, som hundra andra i ditt ställe skulle taga emot med uppråkta händer; icke kan du vara rädd för hwad du ännu behöfwer lära! Engång för alla, såg mig uppriktigt, hwad har du emot detta stånd?

— Mycket, och litet, allt huru man will taga det, men låtom oss lemna det derhån, ty närmare hwarken kan eller will jag ej för dig utreda mina åsigtter af saken. Ett skal kan jag likwäl gifwa dig: min förkärlel till poesj och litteratur.

— Du skämtar, huru många andeliga män äro icke utmärkta litteratörer. En Franzen, en Wallin, en Tegner . . .

— Ja, om jag kunde följa deras fotspår . . .

— Och bli biskop, menar du? Du lyftar högt! men hvem wet, du är ung och har gynnare . . .

— Swarföre will du söka öfwertala mig att blifwa prest? frågade Walter med forskande blick.

— Af wänskap och till din egen fördel. Alla apparencer äro ju äfwen gynnande; du är omtyckt i församlingen, och prosten önskar dig till sin adjunkt. Swar och en kan se att du tycker om Lovisa, och att hon snart, om icke redan, besvarar din kärlek. Detta ser hennes slägt, och tiger, — den som tiger, samtycker; hwad önskar du mer? Wore jag icke din wän, kunde jag nästan afundas dig, om en sådan känsla ägde rum i min själ.

— Du har rätt, och likwäl . . . Jag will tänka närmare på saken.

— Gör så, och låt mig weta ditt beslut, sade Wärenius och afslågnade sig för att gå baronen till mötes, som syntes på något afstånd.

Walter blef stående några ögonblick, och såg efter den bortgående. — Du kunde afundas mig! o, wiste

du huru mycket jag afundas din egen sinnesfrid och
 äkttro!

I en rymlig bersä sitta fruarna omkring ett
 bord, läskande sig med de utvaldaste bårsorter från
 trädgården. Talet föll på den för Lovisa tillstådda
 suprisen i ekparken, och i anledning deraf nämnde
 proffinnan, att den såkallade "dragon Lotta," som del-
 tagit i sången, nu wore ganska illa sjuk. Hon hade,
 efter att hafwa arbetat hela dagen på åkern, vakat om
 natten, för att binda kransarna, andra dagen varit
 till biträde i köket och uppställningen wid bordet. — Nog
 såg jag att flickan ofta skiftade färg, fortfor den go-
 da frun, — och warnade henne, att ej förkylla sig ef-
 ter dansen. Utan att wänta på de andra flickorna,
 sprang hon likwäl hem, så tunnklädd hon war, men
 kom icke långt, ty kyrkewårdens döttrar sunno henne
 fästlös liggande wid gångsligen, som går genom deras
 ång. Hon måste bäras hem; nu har hon stark feber
 och yrar beständigt, säger modren. Ännu har jag icke
 wetat underrätta Lovisa om Lottas sjukdom, som kan-
 nända är smittosam.

Sällskapet öklades genom baronen, som, åtföljd af
 Walter och några andra herrar, inträdde medan pro-
 finnan ännu talade. — Stackars flicka! yttrade den

förstämmande bestagande, — redan i aften låter jag ett bud gå till doktor E. och glöm icke, Laura lilla, att höra efter Lotta. Hennes far war en bra karl, och tapper soldat, och miste sin arm i kriget mot ryssarna 1808 . . . med denna underrättelse wände baronen sig till Walter, men denne hade afslågsnat sig.

— Bet du, Mauritz, sade friherrinnan W. till sin man samma aften, när de woro allena. Jag tror fullt och fast att Lottas sjukdom härrör af en dold passion för magister Walter.

— Ack, min lilla Laura, inbilla dig icke att en frisk och rast finsk landsflickas hufvud är uppfyllt af alla dessa ack och o, som spökar i edra tankar, i, som läsen "La Fontaines romaner," skämtade baronen och kysste sin fru, som suckade:

— Ack, de hårda länslösa mämnerna! . . .

Många hade anmärkt, att Walter mot aftenen warit ur humör; Marenius förmodade att detta war en följd af deras samtal, ehuru han ej kunde utgrunda orsaken; Lovisa trodde att Nora redan underrättat honom om rollernas ombyte, och att hans misnöje härrörde deras. Hon war smått harmsen på sig sjelf, som gått in på byte; att hon så snart gillat detta förslag, war blott en flyktig artighet mot frölen, och på det de andra flickorna ej måtte tro att Lo-

wisa så oändeligt gerna wille ha Walter till älskare, hwilket de säkert eljest hade sagt.

Andra dagar war det postdag, det will säga den dag, då härifrån afsjick ett bud till närmaste postkontor, för att afhämta de bref, som tillhörde dem bland sockneboerne, hwilka förenat sig om denna invåtning, äfvensom att aflemna deras egna. Lovisa skref hela morgonen till en af sina förra pensionskamrater i Åbo, så wäl för att uppfylla ett gifwet löfte, som af ett för unga flickor wanligt behof, att meddela sig åt någon wän.

Brefwet handlade om resan, festen och de bekantskaper hon förnyat med grannarna — allt underlignad af hwad hon lemnat . . .

Postscriptum innehöll följande:

”Föreställ dig min öfverraskning, då jag här
Walter, den gentile Walter, för hwilken ni alltid
brydde mig så snälligt. Han är nu här hos oss
såsom informator för mina bröder. Han, som alla an-
sågo för så rik och oberoende! . . . Skrattna du, och
talla mig egenkär åter, om du så will, men jag tror
att något ligger under denna tillställning. Huru
många romaner och komedier utveckla ej sådana in-
triger?”

"Apropös af komedi och spektakler! Jag torde snart komma att uppträda som prima donna wid en liten sällskapsteater på Holmsjögård. Mera en annan gång, från din wän

Lovisa."

Samma dag war Walters tid så upptagen af skrifning för egen räkning och af disciplarnes underwisning, att han blott wisade sig under middagen och, som alla anmärkte, synbart förståmb.

På estermiddagen wandrade han, för att besöka ryttmästaren, som war opasslig och ej varit med i gårdagens sällskap hos baronen.

Walters wäg förde honom förbi Dragontorpet. Willrådig stannade han wid den gångstig, som förde till stugan. Då såg han Eottas mor komma utför den wäg han lemmat, bårande en kruka med watten, som hon hemtat från en aflågsen källa. Han invånstade henne, och frågade huru det nu stod till med hennes dotter.

— Dåligt, mycket dåligt, herr magister, swarade hon bedröfwad. — Hon yrar allt jemt, och klagar öfwer en så brinnande törst, och fastän både prostinnan och i dag baronessan varit så hederliga och flitlat henne så rara soypor, will hon blott ha kallt wat-

ten, från källan i Styrkby ången; derifrån kommer jag nu . . .

— Hvad säger hon då under sin yrsel? frågade Walter, icke utan att litet swäfswa på målet.

— Ja, hwem kan så reda på sådant, menar magistern? Dsta ropar hon på mansell Lowisa, ja till och med på magistern sjelf. Talar om blommor, fransar, hjertan och dyligt. Ibland will hon ha papper, och säger att hon skall skrifwa till mansell Lowisa . . .

— För all del i werlden! låt henne icke få sin wilja fram, warnade Walter ifrigt. — Hon kunde under er främwaro flicka någon med en sådan billet, uppfyllt af galenskaper, till mansell Lowisa, som ännu är okunnig om er dotters sjukdom. Man är högst ängslig, för att hon skall komma hit, då sjukdomen säkert är smittosam . . . Jag går nu till Nyttmästarebostället, och träffar der, som jag tror, doktor E. I sådant fall, ber jag honom komma hit . . .

— Åh, han war här redan i morse, och skref ett långt recept, som Post-Änte tog med sig, då han for bort i midtdags. Doktorn säger det wara scharlakansfeber.

— Så mycket mer skall niakta mansell Lowisa ifrån att komma till er dotter, och nu Guds frid!

Han gick, men wånbe snart åter om. — Ge ingalunda skrifdon åt Gotta, warnade han ännu en gång — ty så nyttig skrifkonsten är för en frisk, så farlig är den för en febersjuk menniska.

— Ja, nog har magister Brummerus haft besvär att lära Gotta bå råfna och skrifa, men så nu se hwad nytta hon har af det? Jag tror aldrig hon kommer sig mer, sade modren och torkade bort tårarne med afwig hand.

— Misträsta ej! hon är ung och stark, sade Walter och gick — hwad han tänkte och önskade weta wi ej.

Postbudet återkom, och medförde nedanstående bref till Walter:

"X—8 182 —

"Min fåre son!

"När jag gillade ditt beslut, att på obestämd tid taga kondition hos prosten Bryller, war det min tanke, att snart kunna lämna dig en ansenlig penningremiss, för att kunna hjälpa dig framåt, på den bana du beslutar wälja för framtiden. Drolig öfwer din obeflutsamhet, tyckte jag du der kunde hafwa tillräcklig tid och rådrum att besinna dig på detta wal, utan

att frestas till öfverslöbiga utgifter, tills du uppnått den af dig sjelf bestämde åldern af 24 år, hwilket snart inträffar; men ett gammalt ordspråk säger att "menniskan spår, och Gud rår!" och så är det äfwen här . . ."

"Jag har wäl aldrig med tydliga ord talat med dig om mina affärer, men nog måste du, med din skarpsynthet, insett att dessa på långt när icke äro så goda, som man i allmänhet trott. Min kredit är i aftagande och flere f—bannade konfis . . . men hvarföre berättade dig saker, som du icke förstår? — Nog af, för att icke bli ruinerad, måste jag i det längsta behålla det yttre skenet, och alla apparencer äro flena. Jag har allsid förmodat, att du icke haft någon böjelse för prestståndet och äfwen sjelf aldrig tänkt ditåt, men en sådan har dock alltid ett såkert brödstycke, och munlåder felas dig icke" . . .

"Jag har låtit underrätta mig, att din principal är gammal och rik, och har en ung och wacker dotter. Det wore ju en god spekulation för dig!"

"Din mor ber dig äfwen tänka på den saken" . . .

Detta bref bestämde Walters beslut, och några ord, framkastade till Wärenius, som åter förde dem till baronen, woro tillräckliga att befordra planens framgång.

Att Eottas sjukdom länge ej kunde blifwa någon hemlighet för Lovisa, inser man lätt; men frånvaron och förströelser hade hos henne afkyld barnarwanskapens wärma, och fruktan för smitta kom henne kånshända wäl till pass, då hon under denna tid war intagen af nya tankar och kånslor, likwål låt hon dagligen genom bud underrätta sig om Eottas tillstånd.

Ung, listig och verfare, intagen af Walters förledande egenskaper, war hon smickrad af den uppoffring han gjorde för hennes skull; ty Walter hade med så mycken klofhet låtit påstina, att blott hans innerliga kärlek till henne war orsaken hwarföre han försakade att wälja en annan bana, der hans kunskaper och relationer kunnat föra till en högre och utmärktare werkningskrets, så att han i utbyte, för sitt bifall till prostens önskan, erhöå löfte på dottrens hand, om han kunde winna hennes hjerta. Hon egnade honom således nu den hängifwenhet och uteslutande dyrkan, som föremålet för den första kärleken alltid erhåller af det unga hjertat, när det finner sin kånsla beswarad, och inbillade både sig sjelf och andra, att han redan i Åbo intresserat henne mer än någon annan.

Hwarföre och hwarigenom, det frågade ingen; de sunno det så naturligt, att en ung man, med Wal-

ters utseende och behagliga werldsmannatakt, intagit en ung flicka.

Hade Lovisa, mer än andra flickor af hennes ålder och i de förhållanden hon vuxit upp, funnat analysera sina bewekelsegrunder och känslor — med en uppriktig sjelspröfning, då skulle denna ungefär warit så här:

"J hemmet gjorde man allt, för att göra mig bortskämd och egenkär. Ingen war välkommen hos mamma, som icke förstod att sjäsa för mig, ifrån det jag lemnade waggan. Onkel skämtade alltid öfwer äldre flickor, sade att jag måste bli brud wid 15 år och talade oupphörligt om wackra och rika friare; skrattade åt sin frus åsigt om själens sympati, och att man kan vara förnöjd med litet, blott man njuter det med den man älskar. Han kallade det för idel romansgriller . . ."

"Jag hade från barndomen lärt mig att högt uppskatta onkels omdömen; ty pappa, — det har jag nog blifwit warse — gör alltid som denne will. Wäl runkade pappa alltid missbelåtet på hufwudet, när onkel talade om pensions-resan, men den skedde likwäl. Onkel spådde också alltid, att jag der skulle wäcka uppseende, och föra hem en elegant fästman. Nå wäl,

det har jag äfwen gjort, ty positift kom Walter för min skull hit."

"Hvem war wäl mera omtalad och observerad af alla, än Walter? hwem klädde sig med mera smak? hwem dansade bättre? hwem arrangerade ett lustparti bättre, än han? Derföre war han äfwen omtyckt af damerna, och afundad af sina kamrater. Wisst war det ock några af de förra, som wille weta att han war widlöftig och sjelfslår, men det war säkert derföre, att han ej brydde sig om dem."

"Ma-bonne hade tyckt så med, men snart blef han en af hennes favoriter och alltid bjuden på hennes små tillställningar; han gjorde deremellan visiter, och språkade då om poesi och dramatik, för hwilket hon swärmade. I början syntes han knappt märka mig, men på en gång blef han uppmärksamheten sjelf, och alla, till och med Ma-bonne, brydde mig jemt för honom."

"Ack, om de nu wiste att jag är hans fästmo, huru många af flickorna skulle icke då afundas mig! Så snart wi bli gista, måste han föra mig till Åbo på en liten tid; wi göra då visiter hos våra bekanta."

"Hwilket uppseende jag skall wäcka med min wackra man och walda toalette! Det är wäl sant, att på visitkortet endast kommer att stå: pa-

stor Walter med fru; — men onkel säger, att han nog går till Biskop, med tiden! Om han icke blir Biskop, kan han åtminstone bli Prost eller Professor . . .”

Men Lovisa var icke tillwänd att göra sig reda för det förslutne. Hon lefde i det ljufwa närvarande, med ett ungdomligt sinne, med framtiden och dess nöjen i perspektiv. Ingen hade med allvar upplyst henne om hennes tillkommande pligter. ”Bett och förstånd kommer nog med åren,” var prostinnans favorit-term.

Eotta höll nu på att tillfriskna; hennes ungdom hade segrat öfver den håstiga sjukdomen, men den hade qwarlemnadt bedröfliga spår. Hennes bröst hade lidit, håret lossnat, och en tungsinthet hade lagt sig öfver hennes själ, som förundrade alla, till och med den erfarna läkaren.

Då all fara var förbi, besökte hon Lovisa, som rördes ända till tårar öfver att finna henne så förändrad. All den skönhet, som frapperat Lovisa wid åsynen af Eotta, då hon såg henne första gången efter sin hemkomst, var nu sin lös.

Gerna hade Lovisa meddelat Eotta nyheten om sin förlofning, men hon hade gifwit både Walter och

sina föräldrar ett löfte att ej yppa det ännu så tidigt. Föreningen war utsatt till nästkommande första Maj, och Walter wäntade blott på att prestwigaas, för att med allwar egna sig åt de förrättningar som åtfölja lärarekallet. Emellertid hade han högeligen önskat att deras förbindelse skulle hållas hemlig, och då äfwen föräldrarne tyckte det wara bäst, att den ej så tidigt blef ett samtalsämne för socknen, förstod Walter, i andras närvaro, så wäl spela den fremmande, att ej engång husets betjening anade rätta förhållandet.

En morgon, i slutet af September, gick Eowisa åter för att se efter Eotta. Af modren, som hon mött på wägen, hade hon hört att Eotta haft en orolig och sömnlös natt, hwarföre modren fruktade för ett återfall af feber.

Då Eowisa inträdde i stugan, höll Eotta ett skrifwet papper i handen; det war de werser man sjungit på Eowisas namnsdag och som Walter hade skrifwit.

— Jag har så många gånger årat fråga mam-sell, om obeliskan ännu står qwar, sade Eotta.

— Redan andra dagen togs den bort, swarade Eowisa, — men fransarna hängdes på tråden, till ett minne.

— Påminner mamsell Lovisa sig den önskan jag uttråde när vi stodo der?

— Det gör jag icke. Du måste komma mitt minne till hjälp.

— När mamsell sade, att tillställningen liknade en grafvärd, önskade jag att få hvila der; vill mamsell, när jag är död, laga så, att jag får denna önskan uppfylld!

— Kåra min flicka, tala ej så der besynnerligt, inföll modren, som nyss kommit in och hört dessa ord.

— Nog blir du med Guds hjälp frisk och rast igen, och när du dör, så må du väl få ligga i wigd jord, du som andra, och ej bli begrafven som ett kreatur i skogen.

— Votta teg, men smålog sorgset. Sedan modren gått ut, sade hon:

— Det är kanhända barnsligt af mig, men jag tycker att jag der skulle hvila så skönt . . .

Lovisa ansåg det wara bäst att gå in i den sinnessjuka flickans idéer, och sade wänligt:

— Du bör icke oroa din mor med att prata sådant, men om du bör förr än jag, och jag kan uppfylla din önskan, så gör jag det.

Votta tog hennes hand, tryckte den hårdt och sade blott:

— Tack!

På hemvägen mötte Lowisa Walter, som sökte henne, för att med all försigtighet underrätta henne, att prostens, som om aftenen förut lagt sig frisk och munter, om natten blifwit rörd af slag. Lowisa hade, för att njuta af den wackra morgonen, gått ut så tidigt, att hon ej enligt sin wana helsat på sin far, som alltid låg länge om morgnarna.

Walter satte sig genast till håst, för att i flygande fart riba till deras läkare. Lowisa ilade till fadrens sjuksång.

När läkaren kom, närmare aften, tröstade han de förjande med den försäkran, att prostens lif denna gång war utan all fara, och att han hoppades att sjukdomen snart skulle ha en öfvergång, likwål förmodade han, att en länge widhållande slapphet och ett håftande på målet bleswe en säker följd af denna attack.

Denna händelse föranledde behofwet af en skicklig medhjelpare, och Walter påskyndade nu sin examen och prestordination så mycket som möjligt, hvarföre han och genast reste till * * *

Att Walter, under den tid han beredde sig till denna afgörande resa, märkbart förlorat sitt förra sällskapliga lynne och sällan lemnade sitt rum, ansågs för en naturlig följd af hans trågna studier; likwål fällde Lowisa mången tår af ledsnad, der hon satt

wid fadrens sida, för att roa honom med läsning i, för hennes barnsliga sinne, allt för allvarsamma ämnen, hwilka hon egnade så ringa uppmärksamhet, att hon åfwen mången gång, af den numera af sjukdomen linskig blifna gubben, erhöll förebräelser för tankspriddhet och ett för mycket werldsligt sinne. Eowisa trodde att hela werlden hade förändrat sig.

Hon hade icke warit på länge hos Potta, som nu åfwen war bättre, men, efter hwad hennes mor, som ofta war i prestgården, sade, ännu war utan krafter till att arbeta.

— Hon roar sig emellanåt med sin skriföfning, och syr ibland på några för länge sedan beställda prestkragar, sade gumman.

Den enda af sina fordna leffkamrater och bekanta Potta numera gerna såg, war kyrkewårdens Elsa, som stundom kom till henne.

Ehuru förlofningen emellan Walter och prostmamselln ännu ej blifwit offentliggjord, kunde dock ingen förbjuda menniskorna att gissa och prata: här som annorstädes, förlofwade, ja, till och med låt man ofta ryktet förelösa folk, innan kontrahenterna kända ens tänkt på saken.

En inre aning, kanske åfwen någon wisshet, att Potta tyckte om Walter, hade afhållit Elsa ifrån att

meddela henne de rykten, som woro gångse, om en förlofning emellan honom och Lovisa. Elsa war sjelf brud, och sintkänslig nog att finna, det en sådan nyhet skulle wara sårande; hon hade sticlignat nog öfvertalt Pottas mor, att aldrig tala derom med sin dotter. Pottas mor war också icke någon som pratade i säwitsko. Hon war en af dessa tysslättna, reflekterande qvinnor man ofta finner bland finsta allmogen.

En afton efter Walters bortresa till * * * gick Elsa åter till torpet; hon fann der före sig en grannqvinna, hwilken som en afgjord sak omtalade prostmansellns förlofning och snara bröllop med magistern. Potta satt blek och tyst, men hennes frågande blick sökte i wännens ansigte bekräftelse på hwad hon hörde. Elsa sade då, att detta endast war ett löst rykte, som förmodligen härrörde deraf, att herr Walter rest bort för att ta examen och låta prestwiga sig, för att under prostens sjuklighet kunna sköta dennes syssla.

Potta skrattade nästan hemskt, tyckte Elsa, men sade blott de orden: "wacker prest!" . . .

— Då blir såkert Elsa den första brud, som den nya presten kommer att låsa wigselorden öfwer, menade grannqvinnan, som icke hört Pottas ord.

Potta satt sedan tiggande och bysler, tills Elsa

skulle gå; då slog hon armarna om hennes hals och hwiskade:

— Hans wålsignelse ger ingen lycka! — Men jag skall be Gud för dig, att du blir en lycklig brud; bed du Honom också för mig, det kan behöfwas! . . .

Elsa gick, utan att weta hwad hon skulle tänka; det sannolikaste war att Lotta åter yrade, men tyvärr erhöll både hon och andra snart en förfärlig upplysning om Lottas ord.

Detta påserade om Thursdags aften. Tidigt om Lördags morgonen kom Lottas mor till proffsgården och frågade om hennes dotter war der, men fick ett nekande swar. Gråtande berättade hon då, att sedan hon och Lotta lagt sig om aftenen förut, hade den sednare åter sligit upp, och modren hade åfwen i sömnyran hört att hon öppnat och tillslutit stugudörren, men fäste sig icke wid detta, ty Lotta hade, den sednare tiden, ofta wankat wrolig omkring i rummet. Men när hon sjelf helt bittida steg upp, för att börja baka och sätta eld i ugnen, då war Lottas bädd tom, och den yttre dörren ostängd. Nu hade hon och lilla Tanne såfångt sökt henne ikring hemmet och hos de närmaste grannarna, men ingen hade sett henne. Modrens sista hopp hade warit att finna henne här, och hon wred nu sina händer i stum förtwiflan.

Det blef en allmän uppståndelse. Prostinnan skickade ut folk, för att söka den saknade, men alla kommo med oförrättadt ärende tillbaka. Man måste bewåpna sig med tålamod och afwakta tiden, menade alla.

Daktadt sin kärlek för systern, och den ängest, hwari han såg modren wara, glömde lilla Janne dock icke sitt nya flarnskepp, som han låt segla i en liten grund wik af Holmsjön. Snart blef han warse något som flöt på wattnet och af vinden sakta fördes till stranden. Det war en wisnad krans af törnsor och blåklint, och gossen igenkände den genast för densamma Lotta burit, då det stora kalaset war i prostgården. Håpen öfwer att finna den här, tog han både krans och båt, för att skynda till modren, men upphanns på körvägen af wagnen från herrgården. Deruti satt baron och hans fru, som åmnade sig till prostgården; äfwen de hade redan hört om Lottas försvimmande. Gossen, som de genast igenkände, tillfrågades om man fått reda på henne.

— Icke som jag wet, swarade han, — men här har jag hittat Lottas blomkrans i wattnet wid sjöstranden; nog har hon sjelf burit dit den, ty i astons hängde den ännu på sluguwäggen.

— Milde Gud, förbarma Dig! ropade baronessan

och vred sina händer. — Då har hon säkert gått och dränkt sig! . . .

Gossen började gråta. Rusten fick befallning att taga honom upp wid sin sida, och man skyndade till prostgården.

Der utbredde deras sannolika förmodan en allmän förskräckelse.

Folket sändes ut med båtar och ekstockar, för att eftersöka med noten; de funno ock mot afton den olyckliga flickans lik. Hon war klädd i samma hwhita klädning, som hon burit den så ofta omtalade dagen, hwilken syntes hafwa varit en wändpunkt i hennes lif.

Sedan man förgäfves försökt alla medel att återkalla Potta till lifwet, fördes hon hem till torpet. Ännu en gång skulle hennes hwhilosång bäddas i modershemmet.

Holmsjögårds herrskapet intog som wanligt sin söndagsmiddag i prostgården, äfvenså Marenius, som predikat högmässan och derwid hållit ett warmt och uppbyggligt tal öfwer den olyckliga händelsen.

Man beklagade modren, undrade hwad som kom åt flickan och talade slutligen om hennes begrafning. Enligt gammal sed borde hon i all tysthet så sitt

hwilorum i det hörn af kyrkogården, som är bestämmd för sjelfspillingar.

Icke utan en rysning erinrade Lovisa sig Lottas sista bön till henne, och sitt eget löfte, men framställde det likwäl som sin egen önskan för de närvarande, sågande, att om det wore enligt med hwad kyrkolagen tillät, skulle det såkert wara långt mindre smärtsamt för modren, och äfwen för Lottas bekanta, om hon begrafdes på ett ställe som icke ansågs för nesligt.

Prostinman satte sig i början mycket emot förslaget, men då Lovisa tog henne afides och förtrodes henne, att det varit Lottas allvarliga önskan, så verkade widskrepelsen mer än Lovisas böner och hennes swågerskas öfvertalande. Mången tror ännu i dag, att om ej den döende erhöles det hwilorum den önskat sig, finner den ingen ro i en annan graf.

Dagen derefter hemwäntades Walter från sin resa. Lovisa, åtföljd af sina bröder, for honom en half mil till mötes med wagnen. När det första glada återseendet war förbi, och han intagit sjerde platsen i wagnen, underrättades han om hwad som hänt under hans frånvaro. Den blekhet, som derwid betäckte hans ansigte, tillkref Lovisa hans deltagande öfwer ett sådant olycksfall i allmänhet, och uppbjöd hela sin för-

måga att muntra och förströ honom; hon lyckades omsider, i det hon talade om den högtidlighet, hvarifrån han nu kom.

De voro redan hemma, och modren närvarande, när Lovisa frågade, om han wille uppfylla en bön af henne. "Swilken önskan skulle wäl min dyrkade Lovisa kunna hysa, som jag icke wille uppfylla, om det står i menlig förmåga," försäkrade han. Hon bad honom då inviga det omtalade stället i parken till graf åt Lotta, och jordsästa henne der.

Han studsade, — detta hade han icke förmodat. Hans löfte war likwäl redan gifwet, och han bekräftade det med ett hastigt "Ja," men afslågsnade sig.

När Walter om aften kom upp i sitt rum, såg han ett ljussten glimma mellan träden i den afslågsna parken. Det war döddgråswarens lykta.

— Med denna förrättning skall jag således tillträda mitt embete, sade han för sig sjelf, med en owillkorlig rysning. — Skall detta wara ett omen? Det är bara widskrepelse och inrotade fördomar, som den upplyste sätter sig öfwer. Likwäl är det lyckligt, att ingen synes ha någon aning om att jag är en omedelbar orsak till flickans döb, — men hwad rör jag för det att den tokan tog allt för allwar, hwad jag sade henne, och hwad jag sagt så många andra för-

ut. — Nå, wacker war hon, och åstfåde mig upprif-
 tigt, som jag tror, och skulle icke Lovisa warit, så . . .
 hwem hwet huru allt nu warit. — Jag wore icke
 prest nu, icke bunden wid
 Jag wore fri, och Lotta hade nog följt mig, ty
 hennes hjerta war för högmödig att triswas här,
 och fåsång war hon, som hwarje annan qwinna. I
 en stad hade hon icke fallit på den dårskapen att
 dränka sig. Hon skulle nog tröstat sig, — om jag blif-
 wit henne otrogen, — och betalt lika med lika.

Så sökte han genom sophisterier att tysta ner
 den röst, som anklagade honom, när han war allena;
 men åsynen af Lovisa skingrade genast alla mindre
 behagliga känslor, och på fullt allwar fattade han den
 föresatsen, att wara henne trogen och i hennes kärlek
 finna sin lycka.

Hela familjen, Lottas mor och tjenstefolket i
 prostgården woro närwarande wid ceremonien. Wal-
 ters yttre war högtibligt och — lugnt; det inre skå-
 dade blott den, som utgrundar själens djupa gömmor.

Baronesan war den enda bland familjen, som
 mistänkte att en hemlig kärlek warit i fråga emellan
 honom och den döde. Hon betraktade derföre Wal-
 ter med förskande blick; men ingen mine, intet ord för-
 rådde något närmare deltagande, hwarföre hon trodde sin

mistänke wara ogrundad, så wida den rörde honom, men behöll sin öfvertygelse om Vottas böjelse för honom.

Jorden hade inneslutit den olyckliga Vottas stoft i sitt moderliga sköte. Först hwirflade de gula löfwen, upprörde af November-stormen, i wilda danser öfwer den ensliga grafwen, sedan kom wintern med sitt hwita täckelse och söfde dem till ro. — Så är det åfwen med sorgen i människans hjerta; den utbryter först i klagan och jämmer: då kommer tiden, som lugnar och betäcker allt med sitt wälgörande hölje . . . men åfwen goda människor bidraga med sin omsorg till det försonande wärsfvet . . .

Så war det åfwen nu, i anseende till Vottas mor; Marenius föreslog en insamling, på det att gumman kunde göra en resa till sina släktingar i Österbotten, . . . och ingen deltog ifrigare i detta förslag än Walter.

Baron tog goßen till sig, till dess han kom till den ålder att han kunde komma i någon handtwerkslära. Sälunda tröstad, öfwer sin och lilla James framtid, hade hon rest bort, sedan hon bedt prostinnan om rum för en kista på winden i prostgården; den innehöll allehanda saker, som hon icke nu kunde eller

wille ta med sig, sade hon gråtande. Man förmoda att de tillhört Lotta.

Hennes bortresa från orten war en lättnad för alla, hwilka gerna wille glömma en så sorglig händelse, om hwilken hennes åsyn länge warit dem en påminnelse.

Som läkaren förutsagt, tillfrisknade prosten efter hand såwida, att han gick upp, åt och drack som förr, men sjukdomen hade qwarlemnadt en slöhet i tanken och minnet, som tillika med ett swårt håstande på målet satte honom ur stånd att sköta sin syssla. Allt berodde således på Walters flidighet och verksamhet, och han wisade sig åfwen bördan wuren. Han tog socknesskolan under sin synnerliga wård, wann församlingens bifall till ett förslag om en ändamålsenligare fattigwård, m. m. Daktadt alla dessa göromål, fortfor han att wara den omtyckte sällskapsmannen, den uppmärksamma förtjusta ålfkaren, med ett ord, den fulländade werldsmannen.

Wintern förgick fort nog. Prostinman war ifrigt sysselsatt att rusta med sådant, som anses nödigt för en ung och rik bruds utstyrel, men saknade mycket Lotta, som hon just låtit låra sy fina och wäanna linne- och hålsömnader, på det att hon skulle

ha nytta af henne wid ett sådant tillfälle, sade hon, — nu måste hon anlita fremmande dyrlejda personer

För Lovisa försvam tiden under skämt, smek och omverlande förströelser, ty för att göra fröken Nora till wiljes insluderade hon den ena rollen efter den andra, utan att någon pjes likväl någonsin fördes upp, ty teatersällskapet blef aldrig rätt ense om saken, emellertid war man jemt sysselsatt med declamation, sångöfningar, rollers inöfwannde, omsorgen för garderoben och dylikt, och innan man wiste ordet af hade man den första Maj i händer.

Under Julhelgen hade kyrkowården hållit ett, hwad man på landet kallar, "dunbrande" bröllop åt sin dotter. Baron Y—s och prostgårds-herrskapet, jemte nästan alla ståndspersoner deromkring samt alla när-mare och aflågsnare släktingar och wänner till brudparet woro bjudna. Warenius förwåttade på Elsas uttryckliga önskan wigseln; denna önskan föranleddes af Lottas sista ord till henne. Thuru mörka och obegripliga, ingåfwo de flickan en oförklarlig motwilja att låta wiga sig af Walter.

Wi årna ingalunda beswåra någon med en beskrifning öfwer något så trivialt som ett landtmannabröllop i vårt eget land. — Wår affigt år endast

att låta våra läsare lyhöra till twenne — gummors prat.

Den ena är enka efter en hemmansbrukare i grannskapet; den andra en treslig och allvarsam borgarhustru från Helsingfors, faster till bruden och barnafödd i denna by.

Sedan dansen kommit väl i gång, satte sig de båda kvinnorna, som icke råkats på flere år, i ett hörn af rummet, och språkade om gammalt och nytt samt gjorde sina små anmärkningar öfver brudparet och gästerna.

Brudsvenerne, eller som de här kallades marschalkarne, skulle efter gammal sed se gästerna till godo, med att passa upp och deremellan dansa med bygdens tårnor; men en af dem, en ung man med ett hyggligt utseende och klädd i sjömansdrägt, syntes vara antingen trött eller likgiltig för nöjet, ty så snart hans tjänstaktighet icke togs i anspråk, höll han sig aflågsen från det glada hvimlet. Detta anmärktes snart af borgarmadamen, och hon frågade hwad det war för en.

— Drar j intet känsl mera till er egen guds-son Erik? frågade den andra. Det är ju min yngsta gosse; men det är sant . . . ni har ju inte sett honom på flere år. Han war munter och rast då, men nu

är han en sådan hufvudhängare, som hwarken bryr sin om dans eller lekstuga; det war göra nog med att få honom hit.

— När broder min i fjol wintras war hos oss i Helsingfors, sade han att Erik war så vigilant och arbetade på att kunna lösa ut den äldre brodern från hemmanet, efter dennes håg står till stadslihwet, anmärkte den första.

— Ja det war då, det, swarade Eriks moder. — I minnes wälan dragonenkan, hon, österbottningsskan, som baron lätte bo qwar i torpet, sen man hennes blef död?

— Jo, jo, nog minnes jag dem begge två; ryssen högg ju armen af honom i friget. Det war ju deras dotter, som gick och dränkte sig i somras?

— Det war i höstas. Den flickan gjorde både sin och andra mödrar sorg, sade hon, och slötte den hoprullade hwita lärftsnäsduken mot ögonen, och fortfor sedan: — Det war just för den flickans skull min Erik stretade och arbetade dag ut och dag in, ty han war liksom förtrollad i henne. Men Gud styrde nu, som alltib, till det bästa, ty Lotta war ingen flicka som passade för Erik. Nog såg hon fager ut, men högfärdsandan regerade inombords! Hennes tanke stod bara till stadslihwet också, allt sen prostinnan

kostat på henne och satte henne i stan för att lära
 sy ut; sen war allt annat arbete för tungt och sim-
 pelt, kan tänka.

— Jo, jo, så går det, anmärkte den andra.
 — Jag kunde berätta er hundra sådana exempel i-
 från vår stad. Alla sänremansbarn, som nu växer
 upp, bli bara sjuklingar eller utsväfvande stackare, ty
 de lära sig nu bäst att sy fint och grant, och ingen
 hålls mera till spinnrocken och vässtolen, eller några
 syflor; de som icke ha lust för sitt arbete, löpa först
 omkring med försäljningsbröd, och passa sedan upp
 sifterarna. Herrskaperna så antingen skaffa sig pigor
 från landet, eller hålla till godo med sådana der som
 polisen nödgas drifwa i tjenst; — men huru war det
 med Lotta? Lyckte hon om Erik, hade hon wäl blif-
 wit bättre med tiden; hon war ju ung ännu?

— Nog trodde gossen så, och för att snarare få
 pengar åt brodern, for han bort i våras med en
 skeppare, som förde hans plankor och annat wirke till
 . . . jag mins icke nu hwad stället heter. —
 Under tiden förde olyckan hit den der presten i nu ser
 dansa der med fröken Nora, och som i vår skall gif-
 ta sig med prostens dotter. Nå wäl, i honom blef
 Lotta lika förtrollad, som Erik war i henne; och al-

drig går det ur mig, att icke det war för hans skull hon gjorde af med sig.

— Han tyckte då således om Lotta?

— Ja, hwem förstår sig nu på sådana herrar, och hwad de tycka och inte tycka? Han, som talar så grant på predikstolen, att en stadare inte förstår fjerndelen, kan nog prata öronen fulla på slickorna, utan att just mena någonting. Lotta, som trodde sig wara klokare än wi andra, blef wäl också narrad . . .

— Han skall ju wara fassligt omtykt i församlingen, och blir såkert prostens estextrådare, sade swärgerskan för en stund se'n, inwände madamen.

— Jo, jo, nog lär det så gå. Herrskaperna håromkring strömma till kyrkan när han predikar, men wi enfaldiga menniskor, tycka ej att det är det rätta Gudsordet! Tacka will jag Wahrenius, se det är en prest, det, både för fattiga och rika! men han skall bort härifrån, såges det.

— Hwad sa' Erik, när han kom hem?

— Lotta war då illa sjuk, och han förjde så försafeligt, och wille gå till henne, men hennes mor släppte honom icke in; ty doktorn hade strängt nekat det, sa' hon. Då for han ut igen till sjös, ty han trufdes icke hemma, och när han då kom tillbaka, war hon redan död. Nu går han der och hänger

hufvudet, och wantrifs, men det blir wål bättre, ty han är en bra gosse, som fruktar Gud och hedrar fjerde budet

Vi hafwa troget anført detta samtal, och lemna åt läsaren att sjelf beraf draga sina slutsatser.

Med glada förhoppningar på framtiden, gåfwo föräldrarne, på deras adertonde bröllopsdag, sin dotter åt den af dem så sirade mannen. Baron V., som skrót af att vara upphofwet till denna förbindelse, gnuggade händerna af fröjd. Alla woro således nöjda och lyckliga. Vi gjorde kanhända bäst i att sluta vår lilla novell under så goda auspiciet men, "så många hufvuden, så många sinnen," säger ett gammalt ordspråk; detta gäller äfwen om läsare och läsarinor.

Derföre bedja wi dem, som endast och allenast låsa för sitt nöje, och alltid önska ett godt och muntert slut på hwad de låsa, det will säga: med ett eller par bröllop, och der de unga paret förswinna från flådeplatsen under smekmånadens sälla period, — att nu anse berättelsen vara slutad.

De åter, som låsa för nyttan, i det de reflektera öfwer menniskorna och lifwet, och som wilja betrak-

ta huru skörden beror på utsådet's godhet, hänwisa wi till följande blad.

Wi förflytta läsaren tre år framåt i tiden.

Prosten Bryller är nu död, ett nytt slagansfall slutade hans dagar, året efter hans dotters bröllop. Sönerna ha gått in wid militären och äro borta hemifrån. Prostinnan, rast och fry, ser efter sin hushållning med samma drift och omtänka som förut. Som mor är hon allt lika swag och fåsång, och anser sin dotter för det mest älskwärda fruntimmer. Wäl medger hon att Yowisa alls ingen fallenhet har för husets inre trefnad och wård, men lugnar sig dermed, att det wore nog orättwist att fordra, det hon, ung och frö, en prydnad för sällskapslifwet, genom sina behag och talanger, skulle tråka med "Mårtas bekymmer." — En annan sak hade det varit med henne sjelf; en ringa bemedlad fröken, war hon en äldre halffyster till Baron G. och berodde af hans godhet, tills hon inträdde som matmor i prostgården. Hon hade således alltid fått gripa sig an; hon hade äfwen gjort det med nöje och haft den tillfredsställelsen, att äfwen derigenom se husets förmögenhet förkofra sig. — Men för hwen hade hon strutat, om leke för sina barn. Gossarna hjälpte baron nog fram

i werlden; han war ju barnlös sjelf, — men hennes dotter skulle nu bara glädja sig åt lifwet, menade gumman. Under det Bowisa war i pensionen hade hon äfwen, sin man owetande, skickat mången nått summa för detta ändamål.

Bowisa njuter äfwen nu i fullt mått af sin frihet, är upptagen af besök och återbesök, leker med sin lilla flicka emellanåt, syr tapisseri och wirkar med perlor och gör blommor, för sig sjelf och till presenter åt sina wänner. Deremellan spelar och sjunger hon, samt läser romaner långt in på nätterna, med ett ord: sysselsätter sig som det egnar en dam af goda tonen.

Walter är omtyckt och firad af den högre klassen, aktad, ehuru mindre älskad, af den lägre. Han för sig med det allwar och den wärdighet, som det egnar Prosten Bryllers efterträdare.

Till sitt utseende har han betydbligt förändrat sig, ty han har magrat och fått en gulaktig anletsfärg. Stundom synes ett dystert moln på hans pannan, hwilket försvinner så snart han wisar sig bland främmande, men hemima är det numera en hwardagsgäst. De första åren, då dessa moln ännu woro sällsynta, sökte Bowisa genom smek och muntra upptåg

jaga dem på flykten, och lyckades äfwen alltid; men allting blir enformigt med tiden och unga frun ledsnade sluteligen.

Under den nu sistförflutna sommaren hade ett utländskt fruntimmer, — en af de många, som nu af nyfikenhet besöka vårt fosterland, — hyrt ett ställe i kyrkbyn och bodde der några månader, under den wackra tiden. Hon war en insödd fransyska, likwål af polskt ursprung, och gift med en ryß. Förtjust att här på landet finna dem som talade hennes modersmål, blef hon en daglig gäst i prostgården, och sållan förgick någon dag utan lustpartier och nöjen, som landet och den närmaste staden kunde erbjuda.

Med lif och själ upptagen af dessa förströelser, försummade Eowisa alldeles sin man, och allt djupare sårades hans panna. Dock, i sällskap och utomhus, war han ännu alltid den underhållande sällskapsmannen. Eowisa insåg att detta war förstållning, likwål borde icke hon, som så mycket wårdslösas honom, ansett sig wara försummad af honom, och till och med låtit denna tanke någon gång iklådas ord.

Han swarade ej, men en blirt framlungade då ur hans mörka ögon, som skulle bragt hwarje annan mindre lätt sinnig qwinnas till besinning.

Lovisa var för mycket själad, för att tro sig vara förbunden att uppoffra sina nöjen åt en pedantisk och knarrig man, som Walter nu syntes henne vara. Det sista året hon tillbragt i Åbo, hade lärt henne att för högt uppskatta den yttre glansen och det chimäriska af sällskapslivet. Der hade Walter förekommit henne som ett lysande fenomen bland de fjärlar, som fladdrade omkring henne. Huru lycklig trodde hon sig icke bli med en man, som uti kunskaper och behag vida öfverträffade alla dem, med hvilka hon i hemorten skulle umgås, och under den korta förlofnings tiden syntes ju äfwen han vara lika så intagen som hon af nöjen och förströelser, så snart han icke var hindrad af några göromål.

Förlofnings tiden borde egentligen vara egnad att förbereda den tillkommande trefnaden, i det att de förlovade lärde känna hvarandras sätt att tänka och uppfatta livets ändamål och ömsesidiga pligter. Så äro likväl de, som göra detta. Hvem wille wäl förbittra den glada och lyckliga fästnötiden med byliska tråkiga ämnen och reflexioner? dem hinner man nog med efteråt, om de nödwändigt höra till saken . . .

Efter Lovisas tanke skulle smekmånaden vara beständigt, men hon betänkte icke att werlden och samhället taga mannens verksamhet och själsförmögenhe-

ter i anspråk, och Walter war icke den, som wille bli obemärkt, snarare sökte han att tränga sig fram.

Uttröttad af tråagna studier och litterära arbeten, samt ansträngningar i och för sitt embete, sökte han förgäfves tröst och uppmuntran hos den qwinna, som, efter hwad han en gång trodde, skulle bidra till ernående af den inre frid han saknade, och försona honom med den tanken, att han walt en bana, der han, mera än någon annan, behöfde ett kärleksrikt hjerta att luta sig till, en mild ledestjerna, som ledsagade den skeppsbrutna till hamnen . . . ty skeppsbruten kunde man kalla Walter. Ingen rotfästad wördnad för ett högre wäsende medförde han från fädernehuset, der fadren endast hade ränksfull winning till hufwudsyste, och i hvars sedolära, i likhet med hans winer, endast färger och bouqueten utgjorde bygden: stor sak i grumlet på bottnen, det såg ingen af hans kunder . . . Modrens öfwermod och säsånga skulle enligt deras tanke uppehålla husets kredit. Ingendera meddelade således gossen och ynglingen något begrepp om det Högsta, det Goda, den Allstädes närwarande, den de själfwa, med sitt husliga lif, nästan förnekade. Sådan kom han hemifrån, sådan inträdde han, wälsförsedd med wynt, i studentlifwet. Att han der intog människorna genom sitt utseende, sin reban förwårswade sällskaps-

ten och äfwen genom sitt goda hufvud, kånna wi redan.

Då anlände en resande till Åbo. Denne mans upptråbande i societén wäckte furore. Han war Stockholmare och hade rest utomlands. Hvad behöfdes wäl mera! Att Walter snart blef ett bihang till denna komet, inser man lätt. Ett sådant fenomen wore ej hälften så lysande, eller ådroge sig hopens uppmärksamhet, om det ej förstode att skaffa sig ett slåg

En lika äfigt förenade dem närmare, och snart woro de insepareble, ty den utländske fashionabla herrn höll till godo med att dela Walters rum och bord, och slutligen hans bords.)

I ersättning derför, fränstal han Walter de fördomar denne ännu kunde åga, och lärde honom att ej sätta tro till annat än sitt eget omdöme. Denna låra smickrade Walters redan desutom stegrade stoltset. Denna fasta tro på egen ofelbarhet, skulle wara ett surrogat för andras inbillningar om Gudom, uppenbarelse och hopp om odödlighet, . . . ämmen för deras qwicka sarlasmer! Den wördnadswärde K., en af universitetets lärare, hade fattat mistankar till det utländske fenomenets sedo- och troslära, och warnade Walter för denna farliga man. Detta hade tjenat

till intet, om icke denne, genom utsigten till ett stort arf, återwändt till Sverige.

Walter hade så gerna gjort honom sällskap dit, men hindrades genom uteblifna remisser från fadren, som, trött wid sonens öfverdådiga fordringar, gjorde honom skarpa föreställningar; det war då Walter gaf honom det redan bekanta swaret. Hans resa måste således inställas, och den notable herrn lät sedermera aldrig höra af sig.

Marenius, med hwilken han under de första åren af sin studenttid varit bekant, återkom nu, efter ett års frånvaro, till akademien, för att promoveras, wid hwilket tillfälle lagern äfwen tillföll Walter.

Den förres redliga och wänfasta karakter ådrog sig den andres högaktning, i synnerhet som denne, utan att göra anspråk på hedern af namnet kavaljer, ågde ett bildadt umgängessätt och goda studier. Samma känsla, som afhåller en swärjare af profesjon att i den persons närvaro, som afftyr denna osticklīga wana, framkalla afgrundens legioner till sitt vittne och biträde wid den lumpnaste sak, samma känsla afhöll äfwen Walter att upptäcka för Marenius sina twiswelsmål och fria åsigtter om hwad denne ansåg såsom sitt högsta goda, såsom den sol, som skulle upp-

lysa honom sjelf och betyfa den wåg, hwarpå de åt hans ledning anförtrodda medmenniskor skulle wandra.

Deras förnyade bekantskap warade endast några månader; desutom war denna tid upptagen af tråagna studier. Wrenius, redan prestwird, skyndade att emottaga sin systla. Det war här de ämno träffades.

Walters kärlek till Votta war enligt hans åsigt endast ett tidsfördrif; det roade honom att se huru långt kärlek och högmöd kunde drifwa en landtslicka. Det war högmödet som hindrade Votta att falla, och detta retade honom. Swem wet huru det gått, om icke Lovisa, som redan förut gjort ett flygtigt intryck på hans hjerta, kommit emellan, och omständigheterna förenat sig att göra hennes ågande till hans enda tanke.

Walter war ingen bos; det gjorde honom ondt om Votta . . . hennes dödsfätt grep honom djupt, men han tröstade sig snart med sitt wantliga sophisteri och med den föresatsen, att wäl uppfylla det kall han åtagit sig.

Det gjorde han åfwen till det yttre; men själen och änden felades; det war det som folket, ehuru obildadt, saknade, och han sjelf ännu mera. Fångt sökte han hwad han engång förlorat . . .

När han, uttröttad af sina grubblerier, sökte upp

Lovisa, war hon merendels upptagen att inöfwa sig i det musiksstycket, eller den sång, som skulle exequeras i det och det sällskapet; eller råknade hon ut rutorna i ett symönster; eller också träffade han henne läsande i en af Walter Skotts romaner, som hon, waktadt all dess träflighet, nödwändigst wille sluta

Nu kom den af oss i förbigående omnämnda utländska damen att bo i deras grannskap. Lovisa fann sig utomordentligt smickrad af den utmärkelse den eleganta frun egnade henne framför alla ortens fruntimmer. Med en fransyskas liflighet och obetänksamhet förebrädde hon Lovisa, både på skämt och allwar, att hon med sitt intagande utseende, sina hår owanliga sällskaps talanger, sin fina takt, att hon, som just war skapad för den stora werlden, låtit gråfwa ned sig som en liten prestfru här på landet, då hon kunnat briljera i en helt annan omgifning; hennes man war wist utmärkt artig och underhållande, när han wille, men . . . detta sådes under en skämtande ton . . . syntes, efter hennes tanka, mera ålska sina dammiga böcker, än sin unga charmant fru

Lovisa, ehuru förtjust af hennes smickrande om dömen öfwer henne sjelf, wille dock aldrig ge henne rätt, vis à vis Walter. Det stred för mycket mot hennes egenkärlek, det någon skulle tro, eller ens förs

moda, att hon wore mindre älskad af sin man; men udden af skämtet sårade likwål, och det war wid denna tidpunkt hon första gången förebrådde honom sin brist på ömhet och uppmärksamhet.

Det var det höst; den qwicka fransyskan war bortrest, och hade efterlemmat en tomhet, desto mera oangenäm för Lovisa, som en misgynnande wåderlek och ett miserabelt wågföre hindrade henne från att söka förströelser utomhus. Det är nu wi göra anspråk på läsarens tålmod, wid skildringen af händelsernas gång i wår fordom så lugna prostgård; det är ju derom man i allmänhet brukar tala och dömma, ty så äro de, som intränga i själens djupa schackter.

En dag hade Walter icke warit synlig för sin familj, utan begårt frukosten upp till sitt rum. Då middagsbordet war duladt, föll det Lovisa in, för första gången på mycket lång tid, att sjelf gå upp, för att be sin man komma ned att äta, men dörren war tillreglad innansföre, hvarsföre hon knackade på, och sade att maten war färdig.

Fördjupad i sina tankar och göromål, gaf Walter ej allt på rösten, utan trodde förmodligen att det war huspiggen, och svarade twärt: -- Jag will wara ostörd ännu en stund, sedan kommer jag. Den som är hungrig kan äta, utan att wänta på mig.

Denna i sig sjelf obetydliga och i alla hus wänliga tilldragelse förtretade Lowisa, som i dag war wid retligt lynne och utan ny lektyr; den som fanns, war genomläst, och hon, som många andra, läste icke en och samma bok twenne gånger. Prostituan, som hyste aktning för sin måg, föreställde också Lowisa denna gång hennes orättwisa, och wäntade med maten; efter en half timma kom också Walter.

Lowisa, ännu mera retad af modrens tilltal, satt på en soffa, med sin lilla flicka i knät, och låtsade alibesed icke blifwa sin man warse.

Fru Bryller underrättade honom då skämtande, huru hans fru welat göra honom ett besök och huru snöpligt hon blifwit affärdad.

Walter närmade sig då Lowisa, som ännu allt icke såg upp; barnet sträckte armarna mot fadren, som tog flickan, och kysste henne hjertligt. Lowisa steg upp, utan att säga något.

— Jag tror du blef ond, Lowisa, sade han allvarsamt, och tillade sedan, med tonwigt: — Desså jag har göromål, som ej få hindras eller försummas.

Denna ursåkt, om den war en sådan, war ingalunda lämplig att återställa hennes humör, likwål swarade hon ingenting, kanske emedan modren war närwarande.

Proflinnan, som önsklade förströ sin måg, berättade alla de nyheter hon wistte. Bland annat, att dragontorpsenkan, Lottas mor, kommit på förmiddagen, för att afhenta de saker hon qwarlemnadt på winden. Hon årnade sedan lefwa och dö hos sin bror, som war målare i Uleåborg, dit hennes gosse åfwen skulle komma i låra; han skulle nu åtfölja modren dit. Orsaken, hwarföre hon kommit i ett sådant men: före den långa wägen, war, att hon fått fri resa med en slågtinge, som personligen måste insinna sig wid höstetinget här i socken.

Walter syntes ej fåsta mera afseende på denna, än på de andra nyheterna, men påstyhndade måltiden, under klagan på hovade görömål, och sade sig ännu ha det protokoll öskrifwet, hwilket gällde de punkter som blifwit beslutna wid sista socknestämman, och som skulle granskas och undertecknas dagen derpå, efter hög: måns slut. Wanligtwis drack han sitt eftermiddags: kaffe der nere, nu begärde han det upp till sig.

— Han tar lifwet af sig med det fassliga sluderandet och skriblerandet, uttrade swärmöden, sedan han lemnat dem. — Jag förstår mig wist icke på hwartill det tjänar, ty salig Bryller tog syflan helt annorlunda och lättare; när han skrifwit ut sin predi: kan ur andra äldre postillor, och studerat in den —

som i sednare tider war honom en lätt sak, ty han kunde besja böcker nästan utantill — hade han nog tid öfrig både att äta och sofwa. Men, nya tider och nya seder. Du borde likwål icke wara så twär emot Walter, såsom du ofta är.

— Så der tar mamma alltid hans parti emot mig, anmärkte Lovisa, och satte sig wid sitt piano, för att genom musikens trollkraft bortjaga sin inbilade olycka, utan aning om att den verkliga stod för dörren.

Sedan fruarna druckit kaffe och huspigan fört upp "Kyrkherrns stora koppar," sade fru Bryller till sin dotter:

— Hör på, kära Lovisa, folket har ett göromål för sig i bagarstugan, som fordrar min estersyn. Jag skall sticka hit din gamla amma, ge henne kaffe och prata wänligt med gumman en stund, tills jag kommer tillbaka.

Denna gång behöfdes ej modrens uppmaning till wänlighet. Daktadt sin flyktighet och nyckfullhet, hade Lovisa ett lättördt hjerta, isynnerhet höll hon af dem hon kände sedan sin barndom. Med deltagande frågade hon efter gummans omständigheter.

Hon war, enligt gummans egna ord, undergiswen och nöjd med sitt öde, och tackade Gud och hederliga

memisskor, som i en så swår och pröfwande tid kommit henne till hjälp. Wål hade det nu warit henne bra påkoslande, då hon återkommit hit, der allt påminte henne om Lotta, men hon wiste att ta förnuftet till fånga, och tro, som den plågade Job, att allt hwad Gud gör, är godt.

— Likwål, fortfor hon efter en paus, — då jag genomsåg de saker jag hade i kistan deruppe, och såg hennes skrin, och derifrån tog fram hennes gramma märkduk, hälsömsprofwer och hennes skrifbok, då knotade jag åter att min snälla flicka skulle så ett sådant slut — sådan är menniskan! Jag tog allt detta ned med mig, för att wisa det för kyrkherdskan.

Icke utan en wis triumferande uppsyn tog hon nu fram dessa bewis på dottrens skicklighet. Hon hade hört prostinnan klaga, att i den dyra, förnåma pensionen Lowisa icke fick lära sig sådana myttiga arbeten.

Lowisa såg med likgiltighet derpå, men rördes af den tanken, att den som tillwerkat detta, nu hwilade i den falla jorden.

— Will inte min lilla goda fru också se hennes skrifbok? frågade gumman, och framräckte den.

Den innehöll blott några blad, men dessa woro fullskrifna.

Bid bokens öppnande föll något på golvet; det var ett sammanviket papper med något inuti.

— Åh se, det der kom jag alls icke ihåg, sade gumman, sedan hon tagit upp det. -- Här är ett par prestkragor, på hwilka den stackars flickan arbetade innan — olyckan skedde. Aldrig wet jag om de woro bestådda eller ej. Något står der utantpå, men jag kan icke läsa skrifwit.

— Låt mig så se. De tillhöra Walter. För upp dem sjelf, så får du dem såkert wäl betalda, och Lovisa öppnade sjelf satsdörren och wisade henne till det rum i öfra wännigen, som Walter walt till sitt arbetsrum, utan att ens tänka på att han önskat wara ostörd, ty ett ögonkast på de qwarlemnade pappren hade wäckt hennes nyfikenhet. Hon återwände skyndsamt och läste med stigande förwåning följande: "Hwad den tiden är odrågligt lång. Doktorn säger att jag skall förströ mig genom arbete och glam med grannslicorna. Arbete har jag nog, man har ju hemtat hit limesöm åt henne; — hwad gör hon? Hör på hans kärleksprat. Speglar sig i hans ögon! Åtta dig Lovisa! dessa ögon äro trollspeglar. Jag har skådat i dem och blifwit helt förwandlad; ha, huru jag nu ser ut, mäntro Eril skulle känna igen mig?!

"Mor tror jag håller på med mina skriföfningar, eller skrifwer de wisor hon hemtade från byn, för att roa mig. Wisor och sannsagor äro icke mera till för mig. Jag skulle eljest nog ha en underlig saga att förtälja."

"När de möttes wid wår stugudörr, och jag såg deras blickar, — hörde af deras ord, att de woro gamla bekanta, reban då för ett swärd genom min själ!"

"Swärföre hade han dolt detta för mig? Swärföre en gång till och med försäkra mig om motsatsen? — Swärföre? Jo för att insöfwa den arma landtslickan i den tro, att hon ensamt ägde hans hjerta!"

"O, huru många lustflott byggde jag icke på hans försäkran, att han endast wore här en liten tid, för att seban i en stor stad skaffa sig en syfla — prest swor han på att han aldrig skulle bli. — Han wille då bitföra mig som sin brud, men till des skulle wår kärlek wara en hemlighet för alla, äfwen för min mor, sade han. Att detta icke war rått, insåg jag nog; men han hade två goda förespråkare i mitt hjerta: min kärlek och mitt högmöd, — ty högmödig säga de ju alla att jag är. — Kärleken trodde på hans ord, som om de warit Guds egen röst, och högmödet sade mig jemt, huru roligt det wore att

öfverrasta alla, genom att en dag uppträda såsom hans hustru."

"I den stora staden kunde ingen weta att jag warit den fattiga Lotta från Dragonterpet, ett melanting — öfversedd af de rika, dömd att slaswa och arbeta för dem, med afund betraktad af fattiga och okunniga, för det företråde jag egde framför dem, och hwardöfwer de såga mig wara högmödig"

✓ "Swartssjukan's första gnistor föllö i min själ, när jag fann att han, på hwilken jag trodde mera än mig sjelf, bedragit mig, när han sagt att han icke kände, icke brydde sig om mansell Bryller, som wäntades hem. — Detta sade jag honom om natten, när jag band de fransar, hwarmed han wille fira hennes namnsdag, ty wi woro en stund allena, medan de andra flickorna gingo för att plocka mera roser. Huru infösde han mig icke då med sitt söta tal, sina falska ord, han sade, det han wäl ofta sett, äfwen dansat med Towisa, men att hon warit honom så litgiltig, att han ej engång efterfrågat hennes namn. Det war således öfverraskning och wantlig höflighet som förefallit mig så mistänkt. Nej, jag trodde honom åter, och berusade mig med försoningskyssen! Det war och blir den sista!!"

"Huru beskriwa den dag som följde på denna natt: en dag full af bitterhet och qual! Jag såg henne lik en engel inswäfsa i rummet, beundrad och hyllad af alla för sin skönhet och granna klädsel. Jag kastade ovillkorligt en blick i den stora spegeln midt emot kanelugnen, bredvid hvilken jag stod. Jag såg mig stå der, blek och glömd af alla, i min snävska urtvättade kattunsklädnad — en gåsfa af medlidande! Glömd af alla, ty hans blickar hvilade blott på henne"

"Lotta, den arma Lotta, som han så ofta kallat sin söta, sin älskade flicka, erhöi under den långa, ewiga middagsmåltiden ej ett ögonkast"

"När alla lemnat bordet, gaf han mig en wink, det war för att bereda henne ett nöje. Förbittrad och nästan utan medvetande som jag war, måste de andra flickorna hjälpa på mig den hvita klädningen och kransen, och jag ställde mig att sjunga jemte dem."

"Jag hörde en gång fröken Nora uttala en slags bilder, som kallas automater, måtne jag nu ej liknade en sådan? ty jag rödde mig endast efter befallning. Jag kände ej hela hans tillställning, ty jag trodde att allt bestod i det gramma med blommor utsträde tornet och wär sång, men då slog ett förhånge upp, och en röst — war den från höjden, eller

från djupet? — ropade i mitt inre öra: »Detta är en bild af honom! Detta wackra med blomster utsärade yttre hyser ett svart hjerta, der hennes namn brinner med glödbande drag»

»Alla sade: det är wackert och kanske sade jag det också, ty hon, Lovisa, som stod nära mig, hwistade till mig: — Wet du Lotta, jag såg detta redan i går, och då föreföll det mig, som en graswärd. Då for det som en blirt genom mitt hjerta, och jag önskade att det wore min graf.»

»För mig wore dagens plågor icke ännu slut: jag måste se deras förtrolighet i dansen, hans eldiga blickar, hennes triumferande leende; höra de omkring ståendes anmärkningar om det wackra paret. Jag utstod icke längre att stå der. Jag smög mig ut på förslugutrappan och lutade mitt heta hufvud mot en pelare, redan fuktig af nattkylan; der hörde jag planer uppgöras af högmödet och egennyttan.»

»Huru länge jag låg der, wet jag icke. Dag kom mig åter före, när en del af gästerna foro bort. När jag åter kom i salen, sade jag åt de andra flickorna att jag sofwit; man skrattade åt mig. Då kom han och bjöd mig upp till vals, jag twelade

först, men gick sedan; det var den sista! Huru olif den vi dansade tillsammans på Barste Gretas bröllop, johanniqvällen”

”Prostinmans röst bad oss sluta, hon warnade mig för förkyllning . . . Ha, tänkte jag, det skulle kanske bli min död! Och jag gick, så varm jag var, ensam hemåt. Det brusade för mina öron, natten var mörk, och dimma betäckte jorden. Den natten var en bild af mitt inre.”

”När jag återkom till mig sjelf, låg jag i min fång. Min mor gret och sade att man funnit mig på kyrkby ången, att jag sedan haft feber och yrat; man hade länge twiflat om mitt lif. . . . Hvarföre fick jag icke dö?!”

”Hon har varit här, hon, den lyckliga, som han älskar! . . . men hvarföre talar hon aldrig om honom! Vänne hon anar något, och tror att hon derigenom skulle svara mig? Nej, så långt tänker icke den rika; de tro icke att den ringares hjerta åsven kan vara känsligt för ett önnare widrörande”

”Annu synes ingen mistänka den rätta orsaken till min sjukdom, men skall det alltid kunna bli en hemlighet? Nej! — och då ett åtlöje för . . . nej, nej, jag måste härifrån! . . . men hvarthän?”

.

"Hon lofwade uppfylla min önskan, att få hwi-
 ta der . . . Ett framkastadt ord af min mor upplys-
 ste mig, att detta endast kunde ske genom — själf-
 mord . . . Sjelfmord! . . . tanken är rydlig; men
 han sade ju, att människorna wore lyckligare om de
 ej stredade under fördomar. En annan gång hörde
 jag honom säga till ryttmästaren: — hvarföre skall
 man icke kunna bortkasta lifwet som en klädning, om
 det är öf till besvär. — Answaret må således blif-
 wa hans! . . ."

"Hwad är detta! Bryter han då alla löften, åf-
 wien dem han gjort sig sjelf? Sade han icke så män-
 ga gånger, att han hvarken wille, kunde eller bor-
 de bli prest. Jag förstod wäl icke rätt hwad han
 menade, men trodde. Nu äro åfwen dessa hans ord
 — såpbubblor . . ."

"Mor bannade mig i dag; sade att jag war lat.
 Hädanefter får hon wara mig förutan . . . Sedan
 onda makter strida inom mig, är all trefnad borta
 öf emellan; . . . bandet är slitet mellan mig och
 werlden, jag trifs icke här. Walter, Walter! du
 har sjelf låtit mig twifla om återseendet i en annan
 werld . . . måtte likwäl samwetet en gång straffa
 dig i denna!!"

"Hwad tröst, hwad wälsignelse skall han, som prest, kunna meddela andra? — "Nog kan han tala granna ord," sade Eriks mor, "men kärna ha de icke!" Erik! — honom will jag icke återse . . . således bort, bort!"

.

Med rykning läste Lovisa igenom dessa örediga och swärlåsta anteckningar. Det blir likwäl kinkigt nog att troget analysera de känslor, hvarmed hon slutade dem. Lovisa war icke elak; hur skulle hon blifwit det? hon, som egde allt och warit älskad och firad af alla, — och likwäl förblef hon, som så ofta warit djupt gripen af diktade händelser, hon, som gråtit wid den olyckliga utgången af en roman, eller det tragiska på flådebanan, hon förblef nu nästan kall, och detta war likwäl verklighet. O, huru ofta är icke menniskan sådan! . . . Wi wilje ej berföre säga att hon war känslolös wid denna oförmödade utveckling af en händelse, som hon beklagat, men sedan låtsinnigt glömt. Nu war wist äfwen medlidande med Lotta den öfwerwågaude känslan, men det fanns äfwen andra underordnade, som uppstego jemte denna. Det war en hemlig glädje att wara befriad från en medtåflerska, som kunnat bli farlig med tiden. Det war en liten förtrytsamhet, att den simpla soldatdottren

Walter satt bakåt lutad i sin länstol, blef och vörslig, med båda händerna sammantryckte mot bröstet, tillförsämrades honom lust. Framför honom, på skrivbordet, låg det påbegynta protokollet, nedanför, på golfwet, det papper, hwari det af Eotta försärdigade arbetet varit inlagdt; fragorna lågo på hans knå. Det syntes tydligt att han, i samma ögonblick han öppnat detta papper, öfverfallits af någon håstig plåga, som beröfwat honom förmågan att röra sig.

Prostinman war utom sig, gned hans tinningar och pulsar med åttika och slagwatten, under det att Eowisa höll eau de cologne under hans näsa; först hade hon, likwål obemärkt af modren, tillagnat sig det på golfwet liggande papperet. Hon dömdde ganska rätt, att detta gifwit anledning till katastrofen. Småningom kom Walter sig före. Daktadt hans motwilja, förmådde prostinman honom dock att ta in en god dosis Hoffmansdroppar; de gjorde snart god werkan, ty djupa andedrag arbetade sig fram utur det beklåmda bröstet.

Emellertid hade Eowisa förstulet öppnat papperet och funnit dessa ord:

"Håll till godo detta sista arbete af Eotta, och håll edra presterliga eder båttré, ån ni hållit edra andra löften!"

Bowisa hade just smygt papperet på sitt förra ställe, då Walter såg sig omkring med rediga blickar, tackade både sin fru och swärmor för deras omsorg, sade att han nu wore bra, och bad dem lemna honom. Bowisa, som werkeligen älskade sin man, och nu trodde sig hafwa stora skäl att bewisa honom sin ömhet, önskade blifwa qwar, emedan han lätt kunde få ett förnyadt anfall. En tår glänste i hennes ögo, wid denna bön. Walter drog henne sakta till sig, kysste bort tåren, och sade röd:

— Icke nu, bästa Bowisa, jag behöfwer ensamhet, så snart jag slutat detta arbete, kommer jag ned till dig. Skulle jag dröja för länge, tillade han leende, — kan du ju höra efter mig.

Bowisa lemnade honom således allena; men drifwen både af ömhet och nysfikenhet, lysnade hon ofta wid hans kamardörr. Hon hörde honom länge gå med starka steg fram och åter, stundom trodde hon sig höra afbrutna ord, hwilka hon likwäl icke kunde fatta, sedan hörde hon att han satte sig för att skrifwa.

Öfvertygad att all fara war förbi, kallade hon till sig Lottas mor, på sitt eget rum, för att nogare få reda på hwad som passerat deruppe.

Varsamt och tyst hade gumman inträdt i hans rum. Kyrkoherden hade varit så fördjupad i sitt skrifsarbete, att han ej hörde henne komma. Hon hade länge stått wid dörrn, utan att han såg upp. Förslagen, och willrådig huru hon skulle göra sig bemärkt af honom, sleg hon ett steg närmare och hostade smått. Nu wände han sig hastigt om, såg henne, och blefnade som ett lärft, sade hon. Derester rodnade han, och frågade med strång ton hwad hon wille, i det att han reste sig till hälften i stolen. Rådadt att ha wäckt hans misnöje, framräckte hon med varande hand det lilla palettet.

Han kastade en hastig blick på stilen, som såkert war honom bekant från förra tider, och nedsjönk åter i sin stol, likwål egde han nog sinnesnärwaro att med konstlad likgiltighet öppna papperet och se på arbetet. Då såg han de ofr redan bekanta orden. Säkert förkommo de honom som ett "mene, mene, tekel upharsin," ty han föll tillbaka mot stolkarmen, och den förskräckta hustrun skyndade ned efter hjälp.

För Lovisa, som nyss fått nyckeln till gatan, stod saken tydlig och klar. En wiß instinkt, som ofkast mer än förståndet leder den unga qwinnan, hindrade henne ifrån att till och med för sin mor blotta

mannens fordna swagheter. Således teg hon och hörde blott på när modren en stund sednate kom in till henne, sedan hon blifwit allena, och bråkade sitt hufwud med hundrade gifningar om Walters hastiga åkomma. Hon stadnade sedan wid den sannolikaste: att han redan förut illamående, som han likwål dolt af kärlek för dem, och nerffswag blefwen, af sitt trånga och onödiga hufwudbråk, blifwit skrämde att finna någon i rummet, som han ej hört komma in.

— Desså war det ingalunda någon behaglig surpris, att så der apropos så ett pakett från en själfmörderfka, tillade hon.

Under tiden de woro i Lowisas rum, hade Walter lemnat sitt arbete och gått ned i salen, men som ingen war der, beslöt han att wänta på Lowisa, och wille under tiden förströ sig genom musik. Flot spelade Walter utmärkt wäl, men blott mindre stycken på detta instrument, som han äfwen ej widrört på länge. Han blåddrade derföre genom noterna, för att finna något bekant stycke, då föllo i hans ögon de vlyckliga papperen som Lowisa der undangömt och gwarlemnade. Utan att med wisshet förmoda att de rörde honom, stoppade han dem hastigt hos sig, ty han igenkände stilen, och wille undwika all anledning att tala om Lotta.

Eowisa kom nu in med lilla Valentina; fadren tog barnet på sitt knå och bad mamma spela något muntrande. Eowisa gladdes åt hans lugna sinnesstämning. Denna afton förflöt emellan de begge marna förtroligare än på länge varit fallet.

Först om söndagsmorgonen, sedan Eowisa hunnit klåda sig och kom ut i salen, — då Walter redan länge varit uppe, för att, som han sagt, sluta det i går ofulländade abetet och se genom uppsatsen till sin predikan — föll Eottas papper henne i minnet. Hon wille i all tyfthet förstöra dem, men de woro borta.

För att undwika uppseende, wille hon ej fråga någon efter dem, och osäker om icke Walter tagit dem, war hon en stund orolig, men lugnade sig snart, och beslöt att icke låtsa om någonting.

På wanlig tid begaf Walter sig till kyrkan. Först inträdde han i salen, gick till skänken och slog i en sup åt Kloekaren, som följde honom, bårande handboken, protokollet jemte andra papper. Sjelf smakade Walter aldrig brånwin, men han tog sig ett glas madera, ty luften war tåknig och osund.

Till affled kyfste han sin fru och lilla dotter. Prostman, som årnade sig i kyrkan, klådde sig och war derföre icke närwarande.

Walter reste som wanligt i en ensittsig chås och förde sjelf; klockaren satt bakom. Menföret gjorde att det war litet folk i kyrkan; församlingen utgjordes nästan endast af dem som skulle underteckna sockenstämmans beslut. Predikan war kort, och ansågs uppbygglig, som wanligt. Bysningar och publikationer woro förbi, och gudstjensten slut. Då inbjöd presten sockneledamöterna till sakristian, för att underteckna documentet, som genast skulle skickas till weberbörlig ort, och erbjöd sig att genomläsa punkterna. "Hwartill är det nödigt, wi känna ju dess innehåll och lita på vår wärde kyrkoherde," sade alla och skrefwo under, hwarefter det förseglades.

Prostinman, jemte sin bror baron Y., wäntade att Walter skulle följa hem med dem. Då kom denne med owanlig skyndsamhet, det låg till och med något fjeskaktigt i hela hans wäsende, hwilket de efteråt anmärkte. Han bad dem fara allena, ty han wore kallad på sjukbesök till en adlig fru, som han namngaf. Detta förundrade både baronen och hans swärmor, som icke hört det minsta om hennes sjukdom. Prostinman bad sin måg föra försigtigt, och de reste hwar sin wäg.

Helt ensam tillryggalade Walter den mer än half mils långa vägen till den omnämnda fruns egendom. Fruen, som alldeles icke warit sjuk, war sedan ett par we-

för hemifrån, hos sin gifta dotter i * * *. Walter, som snart syntes ha glömt ändamålet för sitt besök, begärde af hushållerstän något mat, och sade sig vara mycket hungrig. Ehuru hon hade hört att han aldrig nyttjade brännvin, satte hon likväl, efter gammal sed, fram sådant, tillika med smör, bröd och ost, och skyndade sig sedan i köket, för att anrätta något passande.

Bordet war dukadt, förrätten och soppan införd; hushållsmamseln bad honom servera sig sjelf efter behag och aflågsnade sig, för att sjelf gräbba några goda pankakor.

När hon bar in dem, slog en stark brännvinsångä mot henne. Hon kastade en blick på den nyss fyllda flaskan: den war tom. — Soppskålen beremot full ända till brädden. Det här står aldrig rätt till, tänkte hon, men sökte att hålla god min, och förde ut skålen med dess starka innehåll. Under det att hennes gäst grep sig an med sista rätten, hade hon rådighet nog att sticka ett ridande bud till prostgården, för att underrätta dem der om detta besynnerliga uppträde.

Numera rådd att gå in, såg hon försigtigt genom myckelhålet; han hade kastat sig på en soffa och insomnat.

När folk efter några timmar kom från prostgården för att hemta honom hem, sosse han ännu. När bordet sedermera röjdes af, woro alla sällsverskedar, som varit framme, borta; man återfann dem sedan i den wansinniges rocksjöa.

Han måste redan aftenen förut eller om morgonen haft ett anfall af galenskap, derom vittnade sedan de punkter, församlingens gode män underskrifwit på god tro, hvarföre de ock sedan måste betala plikt för sin efterlåtenhet.

Hvem önskar en skildring af de anhörigas sorg? Alla de hjälplålor läkarekonsten deromkring kunde erbjuda, användes förgäfves. I början rasade han så, att man nödgades sätta jerngaller för fönstret och slufwa in maten genom en lucka på wäggen. Sedermera blef han likwål bättre, och då utöfwade en tolfårig gosse ett märkwärdigt wälde öfwer honom; endast han kunde öfvertala honom att ömsa kläder, twåtta, till och med att waka sig, hwilket han ganska försigtigt gjorde sjelf, emedan han påstod att andra wille skära halsen af honom.

Denna gosse hade han sjelf fört hem, året förut, från E—S, när han war bitrest för att begrafwa sin far. Modren hade dött några månader förut. Gossen ansågs som en nära slägtinge till Walter, men war endast känd under namnet Wille.

Ingen än än Lovisa mistänkte orsaken till denna olyckliga sinnesrubbing. Man genomfökte hans arbetsrum i tanka att der upptäcka något, men forgåfves. Lovisa teg; hvarsföre? Det war henne ännu icke klart, men snart lärde olyckan och smärtan henne tänka öfver sig sjelf och andra, och då erkände hon inom sig att hon felat. "Hade jag varit annor- da," tänkte hon då, "ej låtit fäsfangan och behagsju- kan bortföra mig i förströelsernas hwirfwel, lefwat mera i och för den husliga kretsen, ej retat honom genom min barnsliga nyckfullhet, utan med kärlek gått hans önskingar till mötes, då hade hans lynne ej blifwit så dystert, att blott en tillfällighet kunnat haf- wa makt att rubba hans klara förstånd."

"Nu deremot, förmodade hon, har han ofta tänkt på Lotta, som så högt älskade honom, och som äfwen han kanhända älskat, ehuru stoltheten och den loc- kande utsigten att komma i en oberoende ställning, föranlåt honom att lemna henne. Kanhända har han ofta i sednare tider tänkt, att den fattiga flickan, ehuru utan talanger och yttre bildning, törhända blifwit för honom en ömmare maka, än jag . . . Men hwem lärde, hwem sade mig detta? o hwilket ansvarsfullt fall hafwa icke föräldrar, och isynnerhet mödrar!! . . ."

Så tänkte Lovisa likwäl icke genast; blott små

ningom. År förgingo, år tillbragta under en långsam tårande sjukdom; en sådan förtär kroppen, men mognar själen! . . .

Åter göra wi ett stort steg framåt i tiden. Det är nu åtta år sedan wi gjort bekantskap med denna prestgård och dess invånare. Swad allt blifwit förändrat sedan den tiden. Det är i slutet af April wi åter göra en påhelsning, och wi skola anställa en jämförelse mellan förr och nu.

Walter war då i lifwets skönaste ålder, med nyligen utvecklad mannakraft och oblade förståndsgäfwor, samt sirad af alla. Skärleken och lyckan syntes gemensamt bana honom wägen till ett angenämt, werksamt och nyttigt lif.

Men kasta wi nu en blick genom de wäggar som innesluta den olycklige, så se wi honom lutad och asmagrad, med tofswigt hår och flågg, med ögonen stirrande på en fläck af wäggen, likasom wille han genomborra den med sina blickar. Detta är likwäl ett tecken att han snart öfweργår från rasande tillståndet till ett mera stilla och sansadt.

Prostinnan Bryller, då en fru om 50 år, rast, fyllig, med friskt och tresligt utseende, har under de sednare åren krympt ansenligt tillsammans. Hon ser

wål ännu om sitt hus, men man ser tybligt att hon tröttnar till själ och kropp. Hennes blick på den lilla Valentina uttalar lifligt den önskan: "Mätte himlen för din skull uppehålla mina dagar."

Och Lovisa, som då war den wackra, lefnads-glada rosen, nyligen omgifwen af wår fordna hufwuds-stads flårilar och hemkommen till föräldrahemmet, der sjelfwa lusten för henne tycktes wara uppfyllt af kär-lekens ambradost, . . . hwar finna wi henne nu? . . .

I ett rum, med tillstruswade fönsterluckor, står en snöhwit bädd; der ligger den bleka blomman härjad af lifwets stormar. Ett mildt leende kring de blå-hwita läpparna wisar oss att själen, under sin flykt till andra regioner, sett skymten af en högre sällhet, och lämnat ett uttryck deraf öfwer den jordiska hyd-dan, som utmagnad af plågor knappt wisar en lemning af hwad hon fordom varit.

Biket skall swepas samma afton, och begrafwas den 1:sta Maj.

I salen, nu med laskan för alla fönster, sitter numera vice pastor Marenius, som nyss blifwit utnämnd till curam-gereus, och skrifwer bjudningskortet till be-grafningen. Baronen, jemte proffinnan, gör sina an-märkningar öfwer förteckningen på gästerna. Hon ser bekymrad och bedröfwad ut; men åswen på wår stol:

sa, lefnadsglada baron hafwa ären och händelserna in-
 verkat; han har blifwit gammal sedan wi sist sågo
 honom, och har nu antagit som walspråk; "menistkan
 spår, och wår Herre rårl!"

Nu inträdde med raska steg en yngling; på hans
 sorgbrägt och hans omistänneliga likhet med Walter, i
 dennes yngre år, kunde en fremmande tro honom wa-
 ra en son i huset; det war samma gosse wi redan
 omnämnt.

— Nå, fära Wille, huru är det med morbror
 i dag? frågade fru Bryller.

— Mycket bättre än i går. Jag kommer just
 för att begära lof att få föra honom i rummet der
 moster ligger, swarade denne.

— Swad i Herrans namn tänker du på, fära
 barn, ropade prostinnan förwånad. Swem wet hwad
 det kunde bli för en olycka af!

Åswen baronen skakade på hufvudet, och fråga-
 de hwarföre ynglingen wille föra honom dit.

— Emedan morbror i dag är så owanligt re-
 dig, swarade Wille. Han påstår wäl, allt ännu som
 förr, att hans hustru drunknat för tjugu år sedan i
 holmsjön, hwarföre han åswen ej åter sist från den-
 na sjö. Likwäl will han se detta lik, säger han, för att öf-

wertyga alla menniskor att detta är en bedragersta, som har gifvit sig ut för hans hustru. "Min hustru," försäkrade han nyss, "känner jag nog igen på en brun fläck på halsen, den är stor som en haselnöt."

— Berkeligen har icke Lovisa ett sådant tecken, ropade prostinnan, och slog ihop sina händer, — och det kan han nu påminna sig!

— Vatom oss då föra honom dit, bad Marenius enträget, — hwem wet hwartill det är nyttigt.

— Men laga änteligen så att folk är till hands, låra Wille, — warnade baronen.

— Jo, men ingen själ får wisa sig, ty då går han icke ur sitt rum. Med dessa ord aflågönade sig ynglingen och gief in till Walter.

Han fann honom slående framför sin lilla spegel; antagande en något behagsjuk min, som hos därren alltid blir en grimace, och han sade:

Min hustru är det icke, det wet jag bestämt, likwål will jag göra dig till wiljes, min gosse, och se henne; förhända är det någon annan af mina bekanta.

En klar dager upplyste nu den dödas milda auzete. Långe stod Walter försänkt i hennes åskådande, undersökte sedan det omtalade födelsemärket på halsen och widrörde det, liksom han fruktat ett bedrägeri.

— Det är likwål hon, min hustru! min Lovisa!

sade han gråtande, — och jag däre, som låtit onda andar inbilla mig, att det war Eowisa som blef halst uppåten af fiskarna i holmsjön. Är det då ingen som kan wäcka upp henne? ropade han och wred förtwiflad sina händer. — Men nej, nej, den som är död, blir död för ewigt!

— Nej, goda Walter, det är icke så, ty hon waknar till ett bättre lif efter detta, der wi en gång få återse henne! sade en mild manlig stämma bakom honom. Det war Marenius, som med djupt deltagande iakttagit sin olyckliga wän.

Walter studsade och såg sig om.

— Sådant der är ibel barnsagor och dikt, mumlade han, under det han betraktade den talande med skarpa blickar; hans minne tycktes allt mera ordna sig, och slutligen, när wännen nämnde sitt namn, störtade han om bes häls och gvet.

Marenius talade då om Eowisa, huru tålig och god hon warit, huru hon bejt Gud för sin man och deras lilla dotter. Gerna hade han fört barnet till honom, men han wågade det ännu icke, ty Walters panna mörknade, och snart inestöt han sig åter och lemnade ingen den dagen mera tilltråde.

Dagen derpå war han åter tillgänglig och wille återse Eowisa. Han igenkände då också sin swärmor,

och påminnte Marenius flere händelser från student-
 åren; hvad som låg deremellan, syntes vara omgif-
 wet af ett tåken; stundom skingrades wäl detta mör-
 ker för ögonblicket, men emellanåt talade han förwir-
 radt om demoner och gastar, påstod sig hafwa kämpat
 och öfverwunnit en trollkarl, samt beröfwat denne sin
 talisman. "Denna talisman, som lätt kunde göra soll
 olyckliga," påstod han sig hafwa gömt i sin förra kam-
 mare så wäl, att ingen kunde få reda på den, m. m.
 dylikt.

Då ingen motsade honom, återwände han snart
 till ett redigare tillstånd.

Begravningsdagen inföll, och Walter wille nöd-
 wändigt ledsaga sin maka till dess hwilorum; man mot-
 satte sig icke hans önskan. Stilla och allvarsam in-
 trädde han i kyrkan, der Marenius höll ett wackert
 tal öfwer den aflidnes tålmod och undergifwenhet un-
 der alla plågor och olyckor. Alla gäfwos derunder akt
 på den olycklige enklingen, hvars anletsdrag, mot slu-
 tet af ceremonien, antogo ett nästan gåckande uttryck.
 Förfärad af dessa tecken till nytt wansinne, lemnade
 man kyrkan; men under hemvägen war han stilla och
 sluten inom sig sielf.

Till allas förundran bar han sig ganska förnuf-
 ligt åt wid gästernas ankomst till begravningsgården,

och talade redigt i flere ämnen under några timmar, men på en gång försvann han, stängde sig in i sitt rum och larmade långt in på natten. Mången trodde då att allt hopp om bättring war förbi.

Begravningsgästerna woro svingrade. Marenius, som behodde den kammare som varit Walters arbetsrum, gick der fram och åter under sorgliga tankar. Lovisa hade på sin dödsäng gifwit honom förtroende om sin mans och Lottas förhållande, såvida hon kände det sjelf. Hon trodde att Lottas hårda ord ingifwit honom ånger öfver ett brott mot ett kanhända högtidligt löfte, som han för en eller annan orsak gjort, att ej ingå i prestaskänder, och att detta rubbat hans förstånd. Marenius hyste wäl inom sig en annan tanke, motsade henne dock icke och tröstade henne med den försäkran, att en ändamålsenligare behandling samt ombyte af wistelseort skulle verka wälgörande. Han lofwade att wara en bröderlig wån för Walter, en faderlig uppfostrare för hennes dotter, en son för den gamla modren.

Det war med tanken på de dyra pligter han åtagit sig, som Marenius nu wandrade i sitt rum. Swarje gång han kom till öfra ändan, warsebles han på wäggen nära fönstret en upphöjning, likasom om något varit boldt bakom tapeten; slutligen beslöt han

göra en undersökning, och sam . . . , det af Lotta skrifna omslaget kring prestkrågerna, som äfwen wordet, tillika med de öfriga papperen. Det war således den "onda talisman," som Walter sagt sig undångömt för allas blickar . . .

Vi slute berättelsen med ett utdrag af ett bref, skrifwet af Wärenius till sin wän doktor A., mot slutet af sommaren.

"Som en nyhet meddelar jag dig den glädjande underrättelsen, att Walter förbättras ögonskenligt. Han öfvertalades lätt att i barons och Willes sällskap göra en resa till Bowisa hälsokälla och qwarstadna der några weckor; under tiden gjordes här några förändringar med rum och möbler, på det ingenting skulle påminna honom om det gamla eller den sijnförslutna tiden. Sitt förhållande som kyrkoherde tyckes han helt och hållet hafwa glömt, och är glad att jag tjenstgör; han synes fågna sig öfwer att få njuta af mitt umgänge. Sjelf anser han sig wara en rik egendomsherre, och gör många och stundom kloka förslager till ändringar och förbättrande af arbetsfolkets willkor. Han låter kalla sig brukspatron . . ."

"Stundom äro wäl hans tankar mera förvirrade, men flingras lätt genom åsynen af hans lilla flicka,

som han mycket älskat. Jag heppas allt godt af tiden och nyttiga förströelser wid jordbruket, som han med iswer omfattar. Men först och sist af det ewigt bestående ordet.

„Jag bekänner att hans öde legat blytungt på min själ, emedan jag på sätt och wis anser mig som en orsak till hans lidande. Swarföre skulle jag öfwertala honom att ingå i ett kall, som är så answarsfullt, när han ej egde sam kallelse? . . . Men himlen ware mitt vittne att jag menade wäl. Jag trodde att det fritänkeri han fordom affekterade i wisa sällskaper, war tillgjordt — ty med mig gjorde han det aldrig — och om det till äfwentyrs skulle qwarlemnadt något frö i hans själ, skulle det snart förqwäwas af det allt upplysande ordets kraft, samt han föräblas genom helgad kärlek till ett godt och ädelt qwinnohjerta; men ad, det war icke så wäl. . . hans känsla för könet war endast beräknad sinlighet.

„Swilken skada, att ett sådant förstånd skulle samla i mörkret öfwer de ewiga samlingarna!

Med skal sjunger den tyske skalden Ebnard Krause:

„Der Herr des Hauses heist Verstand,
Und Zweifel der wüste Geselle!“